

GLISNE | KASINA WIELKA | KASINKA MAŁA | LUBOMIERZ | ŁĘTOWE
ŁOSTÓWKA | MSZANA GÓRNA | OLSZÓWKA | RABA NIŻNA

Mszana Dolna

NASZA GMINA

GRUDZIEŃ 2020 Nr 4 [94] Cena 2 zł BIULETYN SAMORZĄDOWY

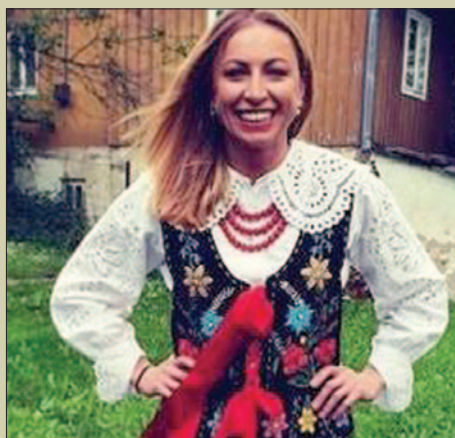
WWW.MSZANA.PL

FOT. MAŁGORZATA FLIG – STOWARZYSZENIE FILMOWE – WYSPIY KULTURY

Gmina Mszana Dolna –
w inwestycjach praca wre STR. 16

Justyna Kowalczyk-Tekiel Ambasadorką
Zagorzańskich Dziedzic! STR. 36

Złoty Jubileusz Zespołu Regionalnego
Kasinianie-Zagorzanie STR. 31

”

*Zatrzymajcie się ludzie, na chwilę!
Zatrzymajcie się w biegu szalonym!
Posłuchajcie – Dziecina gdzieś kwili!
Lecz ten głos wrzawą świata stłumiony...
Cicho, cicho i kroku zwolnijcie,
Bo miniecie stajenkę ubogą!*

*A tam w złobie wszak kryje się Życie,
Kto w nim leży – jest Prawdą i Drogą!
Niech uciszy się świat rozkrzyczany,
W siebie patrzeć niech wreszcie przestanie,
Wtedy pokój dotychczas nieznan
Spłynie w serca z aniołów śpiewaniem!*

Zdrowia i wszelkiej pomyślności w 2021 roku życzą

Bolesław Żaba
Wójt Gminy Mszana Dolna

Jan Chorągwicki
Przewodniczący Rady Gminy Mszana Dolna

Rzeźby dłuta Zdzistawa Kościelniaka z Raby Niżnej z szopki bożonarodzeniowej w Pasiece Jana Lupy (Glisne, osiedle Krupy).
Tekst życzeń pochodzi ze zbioru „Życzę Ci” Zbigniewa Trzaskowskiego Wydawnictwo Jedność.

Mszana Dolna
NASZA GMINA
BIULETYN SAMORZĄDOWY

Wydawca: Urząd Gminy Mszana Dolna
ul. Spadochroniarzy 6, 34-730 Mszana Dolna
tel. 18 331 00 09, 18 331 02 23, 18 331 02 59

Skład i druk: IPRESS STUDIO WWW.IPRESS.PRO

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania i redagowania nadsyłanych tekstów, ich wyboru do publikacji oraz opatrywania własnymi tytułami.
ISSN 1734-8978

Zmarł Andrzej Skowroński, ostatni partyzant Oddziału ADAMA

W niedzielę, 22 listopada 2020r. zmarł Andrzej Skowroński, łącznik w Oddziale Partyzanckim por. Jana Stachury „ADAMA” I Pułku Strzelców Podhalańskich Armii Krajowej, ostatni z żyjących żołnierzy tego oddziału.

Z małej Kasiny do wielkiej Ameryki. Polska narciarka łączy dwa życia

– Dostałam wiadomość na Instagramie. Trenerka z Colorado spytała, czy nie chcę przyjechać tam na studia. Pomyślałam: okej, jadę – opowiada Weronika Kaleta, reprezentantka Polski w biegach narciarskich.

WYDARZENIA

Trudny rok 2020 dobiega końca	4
Żegnaj Przyjacielu...	5
Zmarła Stefania Wojciczek	6
Dzień Papieski w Łętowie	7
Zmiany w gospodarce odpadami	8
Józef Nieckula nowym sołtysiem w Lubomierzu	9
21 listopada pamiętamy o Pracownikach Socjalnych	10
Wirtualna wizyta w Zagórzańskich Dziejzinach w ramach Tygodnia Ekonomii Społecznej	12
Wójt nagrodił Krystiana Kubowicza	13
Zmarł Andrzej Skowroński, ostatni partyzant Oddziału ADAMA	14
W inwestycjach praca wre	16
Wójt przekazał sprzęt ratowniczy dla OSP Kasinka Mała	18
Informacje Referatu Ochrony Środowiska	19
Wykonawcy odpowiedzialni za zimowe utrzymanie dróg w sezonie 2020/2021	20
Przygotowanie do partnerstwa	22
Nakręcił film i wysłał do „Zabytkomani”	22
W dniu 11 listopada 2020 r. samorządy Miasta i Gminy Mszana Dolna obchodziły wspólnie	23
102. rocznicę odzyskania niepodległości	23
Zagórzanie rozpruli wór z nagrodami!	24
Upamiętnili ofiary sowieckiej okupacji	25
Przemoc jak wirus	26

ZŁOTY JUBILEUSZ

Złoty Jubileusz Zespołu Regionalnego Kasinianie-Zagórzanie z Kasiny Wielkiej	28
--	----

WYDARZENIA

Justyna Kowalczyk-Tekieli Ambasadorką Zagórzańskich Dziejzin!	36
Warsztaty zagórzańskie w Łętowie	37
Zagórzanie jak struny – poddają się tylko muzyce	38
Zupa z korpeli coraz bardziej popularna	39
Kościelniaki nagrodzone za rodzinne muzykowanie	40
Zagórzańscy Pasjonaci zakończyli realizację projektu regionalnego	41
Mieszkańcy Gminy Mszana Dolna dbają o czyste powietrze	42
Rodzinnie pielęgnują tradycje Zagórzan	43
Na Zagórzan zawsze można liczyć!	44
Papież rozkochany w Gorcach i lokalnej kuchni	46
Łętowanie za pan brat z przyrodą	49
Kłótnie i awantury na wsi	50
Przy zagórzańskim stole ugościli przedstawicieli branży turystycznej z regionu	52
„Oddychaj tyle razy ustami, ile razy jesz nosem”	54

Informacja dla osób zaniepokojonych swoim picim	56
Portrety mojego miejsca – Ziemia Zagórzańska 2020	58
Przerwa na czytanie książek „Szkoła do hymnu” i „Szkoła pamięta” – obchody Narodowego Święta Niepodległości w czasie pandemii	59
Święto Szkoły im. Jana Pawła II	60
Zagórzanie modlili się za Konrada	61
	62

SPORT

Z małej Kasiny do wielkiej Ameryki. Polska narciarka łączy dwa życia	64
Mateusz Szczęsnowski najlepszym zawodnikiem turnieju!	65
Nartorolkowe sukcesy zawodników LKS Witów ski Mszana Górna	66
20-lecie klubu LKS „Witów” i „Witów ski” Mszana Górna	67

WYDARZENIA

Noworoczna Zagórzańska Msza św. w Lubomierzu	68
--	----

Trudny rok 2020 dobiega końca

Rok naznaczony przez pandemię był trudny także dla naszej gminy. Sytuacja w gospodarce, problemy zdrowotne dotknęły także pracowników urzędu i naszych mieszkańców. Skutki ekonomiczne pandemii są też odczuwalne dla budżetu. Gmina skorzystała z pomocy rządu, ponad 2,6 mln zł zasililo inwestycje gminne, co pozwoliło wykonać sporo potrzebnych zadań.

W obawie o stan finansów gminnych staramy się wdrożyć oszczędności i rezygnować z wydatków tam, gdzie tylko widzimy taką możliwość. Proszę mieszkańców o wyrozumiałość. Celem naszym jest utrzymanie dobrej kondycji finansowej gminy, utrzymanie zadłużenia na bezpiecznym poziomie i jednocześnie płynne realizowanie zadań gminy. Jeszcze w tym roku przełączymy do użytkowania mieszkańcom kolejne drogi osiedlowe. Zakończyliśmy budowę boiska sportowego przy szkole w Rabie Niżnej, kontynuujemy rozbudowę sieci kanalizacyjnej w gminie, budowę chodników przy drogach powiatowych wraz z oświetleniem, remonty w szkołach. To wszystko bardzo potrzebne i wyczekiwane zadania. Chcielibyśmy w kolejnych latach utrzymać przynajmniej porównywalne tempo rozwoju. Liczę, że pomoże w tym uchwalenie nowego studium uwarunkowań przestrzennych i kierunków zagospodarowania gminy, a w konsekwencji nowy plan zagospodarowania przestrzennego. Pozwoli to otworzyć nasz teren na nowe inwestycje – zwłaszcza w obszarze zabudowy mieszkalnej i letniskowej. Postępują prace przy dokumentacji modernizacji linii kolejowej. Ta inwestycja – jeśli powstanie, będzie szansą rozwoju dla naszej gminy. To

Wójt Bolestaw Żaba

melodia przyszłości jednak podwaliny pod to zadanie powstają już dzisiaj.

Przed nami najpiękniejszy czas w roku. Święta Bożego Narodzenia zawsze były okazją do spotkań w gronie najbliższych, biesiad rodzinnych, odwiedzin. W tym roku będzie inaczej i bardzo proszę o stosowanie się do przyjętych zasad, aby nie narażać siebie i swoich bliskich na ryzyko zarażenia wirusem. Nie zapominajmy jednak o bliskich. Utrzymajmy kontakt telefoniczny, zainteresujmy się czy nasi bliscy radzą sobie z podstawowymi sprawami, mają zabezpieczone podstawowe potrzeby. Pomyślmy o sąsiadach, osobach starszych, samotnych. Niech każdy poczuje, że jest dla kogoś ważny. Mnie bardzo będzie brakowało

spotkań z Państwem przy różnych okazjach, związanych z opłatkami, wigiliami, kolędowaniem. Nie odbędzie się także powiatowy przegląd kolędniczy – doroczna okazja do prawdziwego świętowania i kultywowania naszej tradycji. Mam nadzieję, że ta przerwa tylko pozwoli nam zatęsknić do tej formy świętowania i w przyszłym roku nasz przegląd będzie jeszcze większym niż dotychczas świętem radości i wspólnoty. Oby tak było! Oby nowy, nadchodzący rok pozwolił nam zapomnieć o grozie pandemii. Pozwolił z nowym optymizmem spojrzeć w przyszłość, by był spokojniejszy i bezpieczny. Tego Państwu z całego serca życzę.

Wyciągam dłoń z opłatkiem do każdego Mieszkańca Gminy Mszana Dolna, zwłaszcza do tych, którzy w tym roku pożegnali swoich bliskich, do wszystkich moich współpracowników, przyjaciół i oponentów. Życzę Wam błogosławionych Świąt Bożego Narodzenia i szczęśliwego Nowego Roku.

BOLESŁAW ŻABA
Wójt Gminy Mszana Dolna

Żegnaj Przyjacielu...

Pracowałeś w Urzędzie Gminy Mszana Dolna 21 lat. Solidnie wykonując obowiązki zawodowe, jako informatyk służyłeś pracownikom urzędu i mieszkańcom gminy. Wiadomość o Twojej nagłej śmierci 7 października 2020 r. wprowadziła nas w osłupienie, nie mogliśmy uwierzyć w to co się stało. Do dziś trudno żyć z tym, co nieodwracalne... Nie wszyscy z nas mogli uczestniczyć w Twojej ostatniej drodze, którą poszedłeś sam, zbyt wcześnie, zbyt szybko, nagle i niespodziewanie. Każdy z nas niesie w sercu swoje wspomnienie o Tobie, własne doświadczenie przyjaźni, współpracy z Tobą. Nie zapomnimy z pewnością Twojego poczucia humoru, charakterystycznego sposobu bycia, zaangażowania w sprawy koleżeńskie, akcje charytatywne i na rzecz lokalnej społeczności. Marcin, rozgość się w naszej pamięci...

Wspominając Ciebie dzisiaj – dziękujemy za Twoją obecność wśród nas, za Twoją pracę, za wszelkie dobro i przyjaźń, których wiele od Ciebie dostaliśmy.

ANNA PETRYCKA

Ś.p. Marcin Płonka

JUŻ

Już nie powiesz „dobrych snów”
 Twych słów
 W niebie nie potrzeba już
 Bądź dniem, nocą przy mnie bądź
 Jak duch
 Jak czarodziej dobrych snów
 Czas niech płynie poprzez nas
 Kto zgasł
 Temu niepotrzebny czas
 Głos twój ciepły ucichł głos
 Już noc
 Niebu niepotrzebna noc
 Łzy niech płyną wyschną tzy
 Więc wiesz
 W niebie nie potrzeba też
 Jeśli spotkasz tych
 Których znałeś idź
 Mieni się wśród gwiazd
 Obietnicy blask
 Graj aniele ciszy graj
 Twych strun
 Niechaj dotknie smutek mój
 Weź na drogę dobrych chwil
 Kto wie
 Co tam w niebie dadzą ci
 Jeśli spotkasz tych
 Których znałeś idź
 Mieni się wśród gwiazd
 Obietnicy blask
 Próg
 Przekroczyć nieba próg
 Byś mógł
 Pukaj aż uchylą wrót
 Śpij o wschodzie słońce drzy
 To nic już nadchodzi chłodny świt

„JUŻ” – piosenka zespołu Raz Dwa Trzy
 autor tekstu Adam Nowak

Zmarła Stefania Wojciaczyk

5 listopada 2020 r. zmarła Stefania Wojciaczyk, Radna Gminy Mszana Dolna III kadencji (1998-2002), Przewodnicząca Rady Gminy Mszana Dolna w latach 2002-2010 (IV i V kadencji); wcześniej Naczelnik Miasta i Gminy Mszana Dolna w latach 1985-1990.

Pani Stefania była nauczycielką w Szkole Podstawowej nr 2 w Lubomierzu, do 1985 r. była również dyrektorką tej szkoły. Działalności społecznej poświęciła całe swoje dorosłe życie. Już w 1964 r. została radną Gromadzkiej Rady w Mszanie Górnej. Funkcję tę pełniła przez dwie kolejne kadencje. Była również radną Powiatowej Rady Powiatu Limanowskiego oraz Wojewódzkiej Rady w Krakowie.

Stefania Wojciaczyk zostanie w naszej pamięci jako osoba niezwykle dynamiczna i kreatywna, bez reszty oddana sprawom swojej miejscowości i Gminy.

Wiele zawdzięcza jej Lubomierz, w którym dzięki jej ogromnej determinacji powstały szkoły, stołówki szkolne, drogi, mosty, wodociąg. Nie zapomniała o braci strażackiej i jej potrzebach. Za-

inicjowała tam elektryfikację i telefonizację. Na względzie miała dobro wszystkich mieszkańców naszego samorządu. Dbała o jego rozwój i wizerunek. Włączała się w inicjatywy wspierające popularyzację sportu i kultury ludowej. Nie zaniedbywała żadnej ze sfer działalności Gminy Mszana Dolna.

W 2010 r. uhonorowano Stefanię

Wojciaczyk tytułem *Zasłużona dla Gminy Mszana Dolna* – przyznawanym przez Radę Gminy osobom, które swoją pracą lub działalnością społeczną przyczyniają się do rozwoju Gminy Mszana Dolna. W poczuciu niepowetowanej straty żegnamy dzisiaj wzór prawdziwego Samorządowca.

Wójt BOLESŁAW ŻABA

Dzień Papieski w Łętowem

Łętowe, to mała wioska w Beskidzie Wyspowym, położona jest przy Szlaku Papieskim Matki Bożej Królowej Polski. Prowadzi on malowniczą górzystą trasą, z pięknymi widokami na pobliskie Gorce. Rozpoczyna się w Mszanie Dolnej, aby zakończyć swój bieg w Rzekach, w pobliżu „Papieżówki”.

Mieszkańcy Łętowego pielęgnują pamięć o św. Janie Pawle II i są dumni, że właśnie On, jako metropolita krakowski, poświęcił kamień węgielny i wmurował akt erekcyjny pod nowy kościół. W jubileuszowym roku setnych urodzin Św. Jana Pawła II podjęli więc inicjatywę upamiętnienia jego kilkukrotnych wizyt w parafii.

Przed kościołem parafialnym p. w. Matki Bożej Królowej Polski stanął piękny kamień z tablicą, na której umieszczony został napis: *Placz Matki Bożej to znak nadziei. Ten placz ma wielkie znaczenie dla Europy...* Jan Paweł II, Rzym 8 V 1994/ W hołdzie Świętemu Janowi Pawłowi Wielkiemu/w setną rocznicę urodzin/wdzięczni Parafianie i Duszpasterze/Biskup/Kardynał Karol Wojtyła 20-21 V 1962 wizytował Łętowe; 1-8 VIII 1963 wędrował szlakiem górskim z Mszany Dolnej przez Ogorzałą – Ostrą – Kiczorę – Jasień – do Rzek; 19 IX 1975 poświęcił kamień węgielny pod nowy kościół, wmurował akt erekcyjny; Łętowe, 11 X 2020.

Obok – okazała dwustronna gabłota z mapą Szlaku Papieskiego na tym terenie i historią parafii opatrzoną licznymi fotografiami archiwalnymi zebranymi podczas wywiadów z mieszkańcami wsi.

W Dniu Papieskim, 11 października, ks. Jan Potopłak MS proboszcz, w koncelebrze z opiekunem duchowym Fundacji Szlaki Papieskie z ramienia Metropolity Krakowskiego – ks. prał. dr Stefanem Misińcem odprawili uroczystą Mszę świętą. Tablicę odsłonili: wójt Gminy Mszana Dolna Bolesław Żaba i sołtys Łętowego Zbigniew Florek, po czym kapłani dokonali jej poświęcenia. Najmłodszy parafianie – przedszkolaki – złożyli bukiet zebranych w przydomowych ogródkach marcinków, ulubionych jesiennych kwiatków Ojca Świętego, zapalili znicz pamięci i prosili św. Jana Pawła Wielkiego, aby opiekował się nimi i prowadził przez życie bożą ścieżką. Na koniec wszyscy uczestnicy zaśpiewali Barkę. Jeszcze parę godzin wcześniej padał rześisty deszcz, jednak ustąpił na czas uroczystości. Niebo było zachmurzone ale atmosfera spotkania była ciepła, rodzinna.

Oprawę muzyczną wydarzenia przygotował zespół regionalny „Łętowianie” i „Mali Łętowianie”. Uczniowie miejscowej szkoły ze swoimi nauczycielkami opracowali krótki program artystyczny p. t. „Niech zstąpi Duch Twój...”.

Tablica granitowa została sfinansowana ze środków Gminy Mszana Dolna w ramach Funduszu Sołeckiego przeznaczonego na promocję wsi, materiał na gabłotę, koszt wydruku mapy Szlaku Papieskiego oraz tablicy z historią parafii pokryto ze środków Powiatu Limanowskiego w ramach dotacji pozyskanej przez Stowarzyszenie „Łętowianie”. Wszystkie prace związane z wykonaniem gabłoty, transportem i montażem kamienia, zostały wykonane nieodpłatnie przez parafian.

Pomocą merytoryczną służyła Organizatorom Fundacja Szlaki Papieskie.

EDYTA TROMICZAK-KRZANIK

fol. Lesław Podsiadło

Informacja Wójta Gminy Mszana Dolna

Zmiany w gospodarce odpadami

Wójt Gminy Mszana Dolna informuje, że od 1 stycznia 2021 r. zmianie ulegnie sposób odbierania odpadów wielkogabarytowych od mieszkańców – będzie on dalej odbywał się sprzed posesji zgłoszonej nieruchomości, ale **na wiosnę oraz jesienią**, w terminach podanych w harmonogramie, stosownie dla każdej miejscowości:

Miejscowość	Miesiąc				
	Marzec	Kwiecień	Maj	Październik	Listopad
Kasina Wielka	2	----	----	----	23
Kasinka Mała	17	----	----	----	29
Łostówka/ Łętowe	----	10	----	29	----
Mszana Górna	----	22	----	----	4
Lubomierz/Glisne	----	----	20	----	26
Raba Niżna / Olszówka	----	----	26	----	17

Informujemy również, że **Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów (PSZOK)** będzie czynny:

od poniedziałku do piątku, w godzinach **od 9 do 17** oraz w soboty, w godzinach **od 8 do 12**

w siedzibie firmy TRASZKAN, Zegartowice 105, 32-415 Raciechowice.

Odpady budowlano-remontowe i rozbiórkowe, w ilości **wyłącznie do 1m³** powstałe na terenie nieruchomości w wyniku prowadzenia drobnych robót niewymagających pozwolenia na budowę ani zgłoszenia, odbierane będą po indywidualnym zgłoszeniu do operatora/Urzędu Gminy w workach czarnych 120l. **max. 10 worków**, ewentualnie w pudłach kartonowych, w terminie do 30 dni od dnia telefonicznego zgłoszenia.

Odpady budowlano – remontowe i rozbiórkowe w ilości **powyżej 1m³** należy zgłosić **wyłącznie** do operatora obsługującego gminę, w celu ustalenia terminu oraz cennika za odbiór tych odpadów.

Zmianie uległ również sposób gromadzenia odpadów w worku czerwonym!

WOREK CZERWONY – przeznaczony jest na odpady niebezpieczne (baterie, akumulatory, żarówki, świetlówki, oraz **TYLKO PUSTE** opakowania po farbach, pojemniki po aerozolu, przeterminowane leki). Jeśli w workach znajdują się puszki z resztkami farb, należy zgłosić posiadanie takich odpadów, po czym **ODBIÓR NASTĄPI W TERMINIE ODPADÓW WIELKOGABARYTOWYCH**.

Dodatkowe worki na odpady komunalne – będzie można odebrać w Biurze Obsługi Klienta dwa razy w tygodniu: w środy oraz piątki, w godzinach pracy Urzędu Gminy tj. 7.30 – 15.30.

INFORMACJA ODNOŚNIE BLANKIETÓW OPŁAT ZA ODBIÓR ODPADÓW KOMUNALNYCH

Informujemy, że blankiety opłat za odbiór odpadów komunalnych będą dostarczone **wyłącznie pocztą**. Nie będzie możliwości odebrania ich w Urzędzie Gminy.

Ulga za prowadzenie przydomowego kompostownika

Od 1 lutego 2021 r. właściciele nieruchomości zamieszkałych będą mogli otrzymać ulgę w opłacie za gospodarowanie odpadami komunalnymi, jeżeli zdecydują się na kompostowanie bioodpadów w przydomowych kompostownikach. Wysokość ulgi uchwali Rada Gminy na ostatniej sesji w 2020 r.

Aby uzyskać taką ulgę należy założyć kompostownik, a następnie zgłosić fakt jego posiadania i kompostowania w nim bioodpadów, składając w Urzędzie Gminy Mszana Dolna **deklarację o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi** z uwzględnieniem wyliczenia ulgi (druk deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, dostępny będzie na stronie gminy: www.mszana.pl w zakładce „dla mieszkańca” lub Urzędzie Gminy).

Uwaga!

Ze względu na panującą sytuację epidemiologiczną dotyczącą COVID – 19 zalecamy, aby osoby, które zdecydują się na zniżkę za prowadzenie kompostownika, składały deklarację w następujący sposób:

za pomocą platformy e-PUAP (wymaga posiadania Profilu Zaufanego). Wypełnioną oraz podpisaną deklarację należy przesłać poprzez platformę e-PUAP w formie załącznika, tradycyjną pocztą (deklarację trzeba wydrukować, wypełnić, podpisać i wysłać na adres Urzędu Gminy),

za pomocą skrzynki, umieszczonej przed Urzędem (wypełnioną i podpisaną deklarację należy wrzucić do skrzynki),

w wyjątkowych okolicznościach osobiście w Urzędzie Gminy w Biurze Obsługi Klienta, **wyłącznie w poniedziałki, środy oraz piątki, w godzinach od 9.00 do 14.00**

Deklarację będzie można złożyć **od 1 lutego 2021 r. (zniżka będzie uwzględniała również styczeń 2021 r.)** Deklaracje złożone po miesiącu lutym będą skutkowały tym, że zniżka za prowadzenie kompostownika będzie przysługiwała od miesiąca w którym złożono deklarację.

Wymagania dotyczące kompostowania bioodpadów stanowiących odpady komunalne w kompostownikach przydomowych

Kompostowanie bioodpadów stanowiących odpady komunalne prowadzi się w kompostownikach ogrodowych lub w drewnianych kompostownikach o budowie ażurowej, wykonanych z desek lub zaimpregnowanych belek, ułożonych tak, aby zapewnić dostęp powietrza do warstw kompostu lub w formie pryzmy, gdzie materiał biodegradowalny układa się warstwowo.

Kompostowania bioodpadów stanowiących odpady komunalne nie prowadzi się w dołach lub zbiornikach betonowych ograniczających dostęp powietrza.

Kompostowaniu podlegają m.in. miękkie części uprawianych roślin, ścięta trawa, liście, drobne gałęzie, chwasty, spadłe owoce, odpady po warzywach i owocach, fusy po herbacie i kawie, skorupki od jajek.

Kompostowaniu **nie powinny podlegać** m.in. kości, mięso, zepsuta żywność, materiały i substancje zanieczyszczone zawierające metale ciężkie lub toksyczne związki organiczne, a także resztek roślin, które były porażone przez choroby (mogą one być źródłem zakażenia w kolejnych latach).

Organizowanie przydomowych kompostowników powinno odbywać się w okresie od wiosny do jesieni.

Pryzmy bądź kompostownik powinny być zlokalizowane w miejscach osłoniętych od wiatru i zacienionych, co zapewnia mniejszą utratę wilgotności kompostu (w okresie upałów wskazane jest nawadnianie w celu utrzymania odpowiedniej wilgotności).

Pryzma lub materiał w kompostowniku powinny być ułożone warstwowo, na dole powinna być warstwa podtrzymująca i zapewniająca przewietrzenie np. połamane gałęzie, następnie warstwa materiału, którego zadaniem będzie pochłanianie wody z cenną zawartością substancji mineralnych wymywanych z górnych warstw np. torf, słoma lub już rozłożony kompost, następnie należy układać kolejne warstwy odpadów organicznych, które nie powinny być zbyt grube ani zbitę i powinny być przekładane niewielkimi warstwami ziemi ogrodowej lub torfu.

Pryzmę należy regularnie podlewać wodą, a także powinna być przerabiana tzn. poddana przemieszczaniu warstw kompostu, w taki sposób, aby warstwy wierzchnie znalazły się pod spodem, a spodnie – na wierzchu pryzmy.

W razie potrzeby materiał powinien być zaszczerpiony poprzez dostarczenie odpowiednich kultur mikroorganizmów.

Pryzmy i kompostowniki zimą powinny być przykryte folią, aby temperatura wewnątrz nie spadła poniżej zera.

Mieszkaniec, który wskazał w deklaracji, że będzie wykorzystywał kompostownik do zbierania odpadów biodegradowalnych winien je zagospodarować w całości, natomiast część niepodlegającą kompostowaniu oddać w worku brązowym przeznaczonym na bioodpady.

W przypadku stwierdzenia braku zasadności powyższego działania, właściciel nieruchomości otrzyma stosowną informację, a przy kolejnym naruszeniu Wójt Gminy stwierdza, w drodze decyzji, utratę prawa do zwolnienia z tytułu kompostowania bioodpadów stanowiących odpady komunalne. Utrata prawa do zwolnienia, następuje od pierwszego dnia miesiąca, w którym stwierdzono brak kompostowania bioodpadów stanowiących odpady komunalne w kompostowniku przydomowym. Ponowne skorzystanie ze zwolnienia, może nastąpić nie wcześniej niż po upływie 6 miesięcy od dnia, w którym decyzja o utracie prawa do tego zwolnienia stała się ostateczna i wymaga złożenia nowej deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

MARTA CZYSZCZON

Józef Nieckula nowym sołtysem w Lubomierzu

Po rezygnacji Kamila Wojtyczki z funkcji sołtysa wsi 11 października 2020 r. w Lubomierzu, odbyły się wybory uzupełniające. Mieszkańcy sołectwa Lubomierz wybrali na swojego sołtysa Józefa Nieckulę, na którego oddali 251 głosów.

Tym samym Józef Nieckula pokonał swojego konkurenta w wyborach – Piotra Dolla, który otrzymał poparcie 113 mieszkańców.

Życzymy nowemu sołtysowi zdrowia, owocnej współpracy z przedstawicielami samorządu i pracownikami gminy, dużo życzliwości ze strony mieszkańców Lubomierza i satysfakcji z pełnionej funkcji.

ANNA PETRYCKA

Fot. Józef Nieckula – profil Facebook

Pracownicy Socjalni GOPS Mszana Dolna po wykonaniu zadania w akcji #Gaszyn Challenge 2020

21 listopada pamiętamy o Pracownikach Socjalnych

Pracownicy Socjalni to kolejna, obok zawodów medycznych grupa zawodowa, którą można zaliczyć do superbohaterów współczesności. 21 listopada obchodzili swoje święto.

Powszechnie wiadomo, że to profesja wykorzystująca wiele „supermocy”. Wiadomo również, że to zawód wymagający, trudny, źle opłacany, często spotykający się z uznaniem społecznym i wdzięcznością, ale również z krytyką, a czasem nawet agresją ze strony niezadowolonych klientów. Pracownicy socjalni stoją na pierwszej linii wobec problemów związanych nie tylko z pandemią. Są zawsze tam, gdzie ludzie sami nie radzą sobie z trudnościami życiowymi. Ich rolą jest

poszukiwanie rozwiązań, sposobów wyjścia z trudnej sytuacji życiowej i towarzyszenie osobom, rodzinom i społecznościom w pokonywaniu tych trudności. Zwykło się mówić, że praca socjalna to zawód, lecz z pewnością można też traktować go jako sztukę. Cała trudność i sens pracy socjalnej polegają na tym, żeby osoby w trudnej sytuacji życiowej wykorzystywały własne zasoby dla poprawy swojej sytuacji życiowej, by przetrwały kryzys i się usamodzielnili. Rolą pracownika socjalnego jest przede wszystkim wskazać dostępne formy pomocy, przedstawić możliwości wyjścia z kryzysowej sytuacji. Nie chodzi tylko o udzielenie pomocy materialnej. Czasem ważniejsze jest podjęcie roli mediatora w konflikto-wej sytuacji, zmotywowanie do leczenia, nawiązania kontaktu z psychologiem, pomoc w znalezieniu zatrudnienia, zorganizowanie opieki dla osoby samotnej, udzielenie pomocy osobie doświadczającej przemocy w rodzinie, krzywdzono-mu dziecku, pomoc osieroconym dzieciom...

Pracownicy socjalni wspierają wiele instytucji, są w szpitalach, domach pomocy społecznej, ośrodkach opieki nad osobami niepełnosprawnymi, domach seniora, pracują na ulicach miast, wśród bezdomnych, w przytuliskach, w ośrodkach dla uchodźców i innych, podobnych miejscach. Podejmują aktywność wszędzie tam, gdzie rodziny straciły możliwość pomocy ich członkom i nie spełniają swojej funkcji, są wśród samotnych, opuszczonych, społecznie wykluczonych – poprzez towarzyszenie, obecność i pomoc przywracają im godność,

nadzieję i możliwość powrotu do społeczeństwa. Widzą to, od czego inni odwracają wzrok i starają się być pomocni.

Trudno wymienić wszystkie trudne sytuacje, z jakimi przychodzi się mierzyć pracownikom socjalnym. Pracując w tym zawodzie trzeba być bardzo elastycznym. Tutaj nie ma nudy. Trzeba szybko reagować w sytuacjach zagrażających ludzkiemu życiu i zdrowiu, być obecnym i nieść pomoc tam, gdzie doszło do pożaru, powodzi, wypadku, samobójstwa. Ale również tam, gdzie problemy mają charakter przewlekły, np. choroba w rodzinie, niepełnosprawność, niezaradność życiowa, czy uzależnienia podopiecznych. Tutaj trzeba mieć szeroką wiedzę ogólną, poznać specyfikę lokalnej społeczności i ludzką mentalność, znać wiele problemów społecznych, orientować się w polityce społecznej państwa, znać przepisy prawa. Bardzo przydatne są tzw. kompetencje miękkie, umiejętność komunikowania się, wywierania wpływu w celu doprowadzenia do pozytywnej zmiany. Wbrew temu co się powszechnie sądzi o ośrodkach pomocy społecznej, nie są one miejscem wypłaty zasiłków ludziom biednym – praca socjalna wykracza daleko poza te stereotypowe ramy.

Pracownicy socjalni posiadają wiedzę z wielu dziedzin nauki, stale muszą się szkolić, by sprostać wyzwaniom zmieniających się problemów społecznych. Jako funkcjonariusze publiczni muszą działać w oparciu o przepisy prawa i realizować politykę społeczną państwa co rodzi wiele dylematów, a czasem kłóci się z osobistym systemem wartości. Współpracują też z wieloma instytucjami państwowymi, organizacjami

pozarządowymi, biorą udział w akcjach charytatywnych, sami je inicjują.

O pracownikach socjalnych można powiedzieć, że są nieocenieni i niedocenieni jednocześnie.

”

Pracownicy socjalni posiadają wiedzę z wielu dziedzin nauki, stale muszą się szkolić, by sprostać wyzwaniom zmieniających się problemów społecznych. Jako funkcjonariusze publiczni muszą działać w oparciu o przepisy prawa.

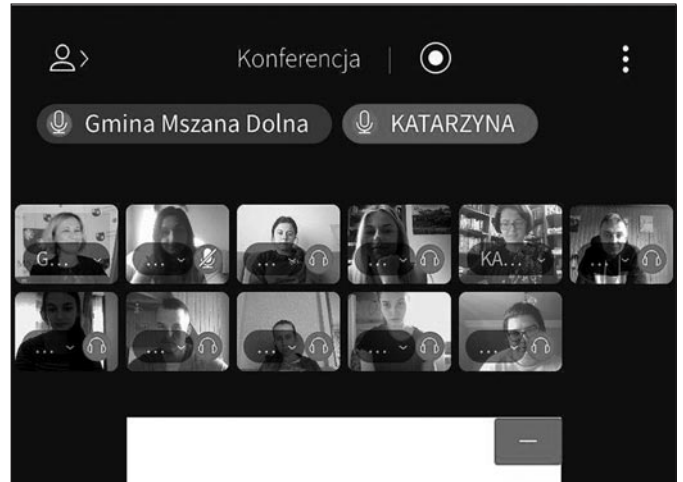
Warto w dniu ich święta spojrzeć na pracowników socjalnych z uznaniem, bez okularów powszechnych stereotypów, docenić ich pracę, zdolność do współpracy, otwartość i tolerancję. Warto pamiętać, że jak inni ludzie przeżywają trudności, mają rodziny, problemy i nie zawsze są w najlepszej dyspozycji.

Życzymy im zdrowia, życzliwości ludzkiej, wielu sukcesów i satysfakcji z wykonywanej pracy.

ANNA PETRYCKA

Wirtualna wizyta w Zagórzańskich Dziedzinach w ramach Tygodnia Ekonomii Społecznej

17 września b. r. marka Gminy Mszana Dolna zaprosiła uczestników XI Tygodnia Ekonomii Społecznej na wirtualną podróż w Zagórzańskie Dziedziny.

Studenci Podhalańskiej Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej z Nowego Targu, Akademii Ignatianum w Krakowie i innych małopolskich uczelni wyższych, a także wszyscy zainteresowani tematem szeroko pojętej ekonomii społecznej, przekonali się w jaki sposób w Zagórzańskich Dziedzinach zbudowano partnerstwo dla ekonomii społecznej. Warsztat przeprowadziła Olga Gałek, Wiceprezes Fundacji Miejsca i Ludzi Aktywnych MILA, Animatorka marki Gminy Mszana Dolna. Nie zabrakło praktycznych przykładów ekonomizacji działań organizacji zaangażowanych w proces budowy tej marki lokalnej. Krystyna Popko – Tomasiewicz, edukatorka z wieloletnim doświadczeniem, kreatorka Zagórzańskich Dziedzin, w imieniu Fundacji na Rzecz Rozwoju Kultury Zagórzańskiej z Kasinki Małej, przedstawiła przykładowy warsztat kulturowy, który stanowić ma źródło dochodu tej organizacji. Zabrała uczestników wykładu

w podróż na bacówkę i opowiedziała „Jak to bywało na zagórzańskim złaścisie”. Przy okazji przedstawiła „Zwyczajnie i obrzędy pasterskie”.

Honory gospodarza Zagórzańskich Dziedzin pełnił Wójt, Bolesław Żaba. Organizatorem tego wydarzenia jest Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie, a jego partnerem PPWSZ w Nowym Targu.

– Zagórzańskie Dziedziny ze swoimi prospołecznymi inicjatywami nie po raz pierwszy zostały dostrzeżone i docenione. Już w ubiegłym roku Gmina Mszana Dolna znalazła się w prestiżowym gronie wyróżnionych nominacją do tytułu Małopolski Lider Przedsiębiorczości Społecznej – podczas powitania podkreślił Wójt Gminy Mszana Dolna. Dziękujemy Pani Marcie Lulewicz z krakowskiego ROPSu za zaproszenie do udziału w tej szczególnej inicjatywie, jaką jest dzisiejsza konferencja. Planowaliśmy wizytę studyjną w Zagórzańskich Dziedzinach. Chcieliśmy dać Wam posmakować i dotknąć tego, co stanowi filar naszej marki lokalnej. Niestety obostrzenia wynikające z pandemii pokrzyżowały nam plany. Zostawiamy Wam jednak dzisiaj otwarte zaproszenie – odwiedź-

cie koniecznie Zagórzańskie Dziedziny po pandemii. Na pewno się zachwycicie – uczestników konferencji zachęcał wójt Gminy.

Tydzień Ekonomii Społecznej to wydarzenie edukacyjne przybliżające studentom praktyczny wymiar przedsiębiorczości społecznej. Jest okazją do spotkań z menadżerami społecznymi, animatorami oraz lokalnymi społecznikami, przedstawicielami zaangażowanych społecznie firm i różnorodnych organizacji.

MAGDA POLAŃSKA

Wójt nagrodził Krystiana Kubowicza

30 listopada b. r. podczas sesji Rady Gminy Mszana Dolna Krystian Kubowicz, wokalista pochodzący z Kasiny Wielkiej, odebrał z rąk Bolesława Żaby, Wójta Gminy Mszana Dolna nagrodę za wybitne osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury.

Gratulacje soliście złożyli również: Katarzyna Szybiak, Zastępca Wójta oraz Jan Chorągwicki, Przewodniczący Rady Gminy.

Krystian Kubowicz to utalentowany wokalista, uczeń Krakowskiego Instytutu Sztuki Wokalnej. Rodziną wieś opuścił aby realizować swoje marzenia, rozwijać pasje i zainteresowania.

Jest solistą z bogatym już repertuarem artystycznym, który prezentuje na wielu festiwalach w kraju i za granicą. Na każdym z tych muzycznych i kulturowych wydarzeń zaznacza skąd pochodzi i zawsze reprezentuje Gminę Mszana Dolna. Od kilku lat bierze udział w licznych przeglądach i konkursach, promując Gminę i zdobywając wiele nagród i wyróżnień.

Pomimo młodego wieku, może pochwalić się wieloma znaczącymi sukcesami.

Do jego największych muzycznych osiągnięć ostatnich lat należą:

- Finalista V Sadeckich Młodych Talentów (Nowy Sącz, 11.04.2018r.);

- I miejsce w Międzynarodowym Festiwalu Wokalnym na Łotwie „Aprilla Pilieni”, podczas którego otrzymał naj-

wyższe noty od jury – 7 razy po 10 punktów (Łotwa, 20.04.2018r.);

- Grand Prix – najwyższa nagroda Międzynarodowego Festiwalu „Super Mikrofon Radia Jarda” 89,2 FN w Białymstoku (7-9.12.2018r.);

- Grand Prix – najwyższa nagroda Międzynarodowego Festiwalu „Euro Stars” (Praga, Czechy) oraz nominacja od jury na międzynarodowy festiwal do stolicy Bułgarii;

- Osobowość Roku 2018 w kategorii „Ku7ltura” Powiat Limanowski przyznana przez Gazetę Krakowską i Dziennik Polski.

Od 2019 roku, wraz z producentem muzycznym współpracującym m. in. z Kayah, Red Lips, Reni Jusis, Noviką i in., pracuje nad swoim autorskim materiałem na płytę. Właśnie w tym roku, mimo, że w dużej mierze oddał się pracy nad płytą, nie rezygnował z konkursowych występów, zdobywając kolejne nagrody, m.in. dwa II miejsca w Międzynarodowym Festiwalu Wokalnym „Muzikos talentu lyga” w Wilnie, w kategoriach „Jazz” oraz „Pop” (Wilno, 2-7.04.2019r.).

Jego najświeższym osiągnięciem jest I miejsce w Międzynarodowym Festiwalu Intershow (Nowy Targ, 4-9.01.2020r.).

MAGDA POLAŃSKA

Zmarł Andrzej Skowroński, ostatni partyzant Oddziału ADAMA

W niedzielę, 22 listopada 2020r. zmarł Andrzej Skowroński, łącznik w Oddziale Partyzanckim por. Jana Stachury „ADAMA” I Pułku Strzelców Podhalańskich Armii Krajowej, ostatni z żyjących żołnierzy tego oddziału.

Od początku tzw. Partyzanckich Mszy św. odprawianych w Kościele w Glisnem (1991r.), aż do 2010 roku, zawsze 15 sierpnia brał udział w gliśnieńskich uroczystościach poświęconych poległym i zmarłym żołnierzom Oddziału Partyzanckiego „ADAMA”. To właśnie jemu przez wiele lat przypadł w udziale zaszczyt odczytywania Apelu Poległych. Dzisiaj do tego Apelu dopisujemy ś.p. Andrzeja...

Cześć Jego Pamięci!

Do końca swojego życia żywo interesował się sprawami swojej Małej Ojczyzny – Rabki, w której się urodził i spędził dzieciństwo oraz regionu, w którym podjął walkę o wolność Ojczyzny wstępując w szeregi Oddziału Partyzanckiego „ADAMA”. Spotkania w Glisnem wspominał ze szczególnym sentymentem.

Przeżył 91 lat. Został pochowany na cmentarzu parafialnym w Rabce. Źródło WWW.MSZANA.PL

„Spieszmy się kochać ludzi, tak szybko odchodzą”
ks. J. Twardowski

ANDRZEJ SKOWROŃSKI

KOCHANY MĄŻ, OJCIEC, BRAT, TEŚĆ I DZIADEK

przeżywszy 91 lat, dnia 22 listopada 2020 r. odszedł człowiek szlachetnego serca, w okresie wojennym nastoletni łącznik AK, organista w kościele parafialnym oraz w kaplicy św. Teresy w Rabce.
Wieloletni, zasłużony pracownik Miastoprojektu i Chemobudowy Kraków

MSZA ŚWIĘTA ŻAŁOBNA przy Zmarłym odprawiona zostanie w sobotę 28 listopada 2020 r. o g. 12:00 w kościele pw. św. Marii Magdaleny w Rabce-Zdroju przy ul. Orkana 8, po czym nastąpi odprowadzenie Zmarłego na cmentarz Parafialny w Rabce-Zdroju, o czym zawiadomiamia ufająca Miłosierdziu Bożemu Rodzina

Ś. P. Msza święta żałobna w intencji Zmarłego zostanie odprawiona także w poniedziałek, 30 listopada o g. 18:00 w kościele pw. M.B. Ostrobramskiej w Krakowie

Zamiast kwiatów i zniczy, podczas pogrzebu, prosimy wpłacać datki na Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci Niewidomych i Słabowidzących im. św. Tereski w Rabce Zdroju lub na Nr konta: 44 8815 0002 0000 0025 6784 0001

Wyremontowana droga na Budzyniu w Rabie Niżnej

W inwestycjach praca wre

Okres jesienny okazał się łaskawszy od kapryśnej wiosny. Pogoda jest stabilna, zima się spóźnia więc prace budowlane postępują w satysfakcjonującym tempie i warunkach.

Zakończono realizację zadania pn. *Modernizacja wielofunkcyjnego boiska przyszkolnego przy ZPO w Rabie Niżnej*, na które otrzymaliśmy dofinansowanie z UMWM w ramach programu Małopolska infrastruktura rekreacyjno – sportowa w wysokości 152 320,00 zł. Wartość całego zadania wyniosła 227 788,13 zł. Gotowe, piękne boisko oczekuje na powrót dzieci do szkoły.

Również w Mszanie Górnej, przy Szkole Podstawowej nr 1 dla dzieci szykuje się niespodzianka. Niebawem powstanie tam nowy plac zabaw. Plac budowy niedawno został przekazany firmie budowlanej, z którą Gmina podpisała umowę. Natomiast Szkołę Podstawową nr 2 w Kasinie Wielkiej wyposażono w monitoring – zamontowano 7 kamer kompaktowych i jedną kamerę obrotową oraz rejestrator 8 kanałów z pamięcią 8 TB i telewizor 65 cali 4K.

Element systemu monitoringu w Szkole w Kasinie Wielkiej

Kamera zewnętrzna – element systemu monitoringu w Szkole w Kasinie Wielkiej

Zgodnie z planem zakończono budowy i dokonano odbioru remontowanych dróg:

- drogi gminnej w Kasinie Wielkiej – Ługowina. Na to zadanie Gmina otrzymała dotację w wysokości 164,817,00 zł ze środków Funduszu Dróg Samorządowych
- drogi na os. Bolisęgi w miejscowości Mszana Górna.
- Bliska zakończenia jest modernizacja dróg:
- na os. Pajdziki-Surmy w Lubomierzu
- na os. Budzyń w miejscowości Raba Niżna
- na os. Żury w miejscowości Olszówka

Odnowione boisko szkolne w Rabie Niżnej FOT. SZCZEPAN PETRYCKI

Wyremontowana droga w Kasinie Wielkiej – Ługowina

Wciąż trwa naprawa zniszczonej przez wiosenne ulwy drogi gminnej Kasinka Mała – Łopuszne w miejscowości Kasinka Mała oraz modernizacja drogi na os. Grzesiczki w Kasinie Wielkiej.

Gmina rozpoczęła również wyczekiwane przez mieszkańców remonty dróg:

- Krzystki w Lętowem
- Brzegi w Kasinie Wielkiej

na te zadania samorząd otrzymał promesę dofinansowania w ramach środków na usuwanie skutków klęsk żywiołowych w wysokości 700 000,00 zł.

W dalszym ciągu trwają prace przy budowie drugiego etapu kanalizacji sanitarnej w Rabie Niżnej. Powstanie kolejne 309 mb sieci kanalizacyjnej.

Pracownicy Referatu Inwestycji i Zamówień Publicznych

Zmodernizowana droga na os. Żury w Olszówce

Wójt przekazał sprzęt ratowniczy dla OSP Kasinka Mała

W dniu 10 grudnia 2020r. w Urzędzie Gminy Mszana Dolna Wójt Bolesław Żaba przekazał Naczelnikowi OSP Kasinka Mała Markowi Szczypce motopompę zanurzeniową NAUTILUS 8/1.

W akcie przekazania sprzętu ratowniczego udział wzięli również Skarbnik OSP Kasinka Mała Stanisław Stożek oraz Inspektor Józef Duda – odpowiedzialny za sprawy Ochotni-

czych Straży Pożarnych z ramienia Gminy Mszana Dolna. Motopompę zanurzeniową zakupiono ze środków Funduszu Sprawiedliwości, którego dysponentem jest Minister Sprawiedliwości. Gmina Mszana Dolna wnioskując o zakup wyposażenia i sprzętu ratownictwa otrzymała z Funduszu Sprawiedliwości dotację celową w kwocie 7 693,13 zł oraz wniosła wkład własny w kwocie 90 zł.

Pompy serii NAUTILUS są pierwszymi firmowymi pompami zanurzeniowymi z silnikiem elektrycznym. Pompy mogą pracować w pozycji pionowej, poziomej lub w pełni zanurzonej. Zakupiona pompa NAUTILUS 8/1 ma masę całkowitą ok. 30 kg jest także niezwykle lekka w porównaniu do innych pomp zanurzeniowych i jest skonstruowana idealnie do ssania na płasko wypompowując wodę przy pełnej mocy. Po wyłączeniu pompy pozostaje tylko niewielka warstewka cieczy o wysokości około 8 mm. System ssania na płasko jest w pełni zintegrowany z konstrukcją pompy, eliminując potrzebę demontażu sita ssawnego lub zakładania dodatkowego osprzętu.

Obecni podczas podpisania umowy darowizny i przekazania sprzętu zgodnie wyrazili przekonanie, że taka pompa już wcześniej byłaby bardzo przydatna, np. podczas akcji ratowniczych po powodziach i ulewnych deszczach. Jednostka OSP Kasinka Mała wykorzysta ją z pewnością w każdej sytuacji, kiedy zagrożone będzie życie lub mienie mieszkańców naszej gminy.

ANNA PETRYCKA

FUNDUSZ
SPRAWIEDLIWOŚCI

MINISTERSTWO
SPRAWIEDLIWOŚCI

www.ms.gov.pl

Współfinansowano ze środków Funduszu Sprawiedliwości,
którego dysponentem jest Minister Sprawiedliwości

Pompa zanurzeniowa
NAUTILUS 8/1
dla OSP Kasinka Mała

Informacje Referatu Ochrony Środowiska

Kontrola palenisk

Od początku grudnia pracownicy urzędu gminy kontrolują paleniska. Zgodnie z zapisami uchwały antysmogowej gmina ma obowiązek przeprowadzenia od kilkudziesięciu do kilkuset kontroli gospodarstw domowych w ciągu roku, w zależności od możliwości organizacyjnych. Zakres kontroli obejmuje spalanie w piecach odpadów oraz pozostałości roślinnych oraz przestrzeganie przez mieszkańców zapisów uchwał Sejmiku Województwa Małopolskiego dotyczących ograniczeń w stosowaniu paliw stałych lub urządzeń nie spełniających wymagań.

Sprawdzana będzie m.in. wilgotność drewna składowanego z zamiarem spalania, certyfikacja węgla oraz znajdujący się w urządzeniu grzewczym popiół. Urzędnicy będą ponadto informować kontrolowanego o zapisach uchwały antysmogowej i wynikających z niej obowiązków. W przypadku urządzenia podlegającego obowiązkowi wymiany, kontrolujący umieszczają na urządzeniu naklejkę przypominającą o tej konieczności. Niewpuszczenie kontrolujących, utrudnianie lub uniemożliwienie przeprowadzenia kontroli grozić może odpowiedzialnością karną (na mocy art. 225 Kodeksu karnego). W przypadku problemów tego rodzaju kontrolujący mają prawo wezwać Policję.

Trwa projekt wymiany pieców węglowych

Gmina nadal prowadzi nabór wniosków o wymianę pieców węglowych na ekogroszek. Osoby zainteresowane zachęcamy do kontaktu z pracownikami referatu ochrony środowiska w urzędzie gminy i składania wniosków.

Zbierajmy zakrętki!

Zakupiono dwa wielkie kosze w kształcie serca na nakrętki. Jeden kosz znajduje się przed budynkiem urzędu gminy, drugi przed budynkiem szkoły w Łostówce.

Serca przeznaczone są na wszelkie plastikowe nakrętki. Mogą to być nakrętki, np. po napojach, mleku, jogurtach czy też po chemii gospodarczej. Plastikowe zakrętki należy pozbawić tekturowych, metalowych i papierowych elementów – np. etykiet, cen. Nie można natomiast do plastikowych nakrętek dorzucać metalowych kapsli, baterii czy innych elementów, by zwiększyć ciężar zebranego materiału. To nie wniesie niczego pożytecznego do zbiórki, może jej jedynie zaszkodzić. Zachęcamy wszystkich mieszkańców gminy Mszana Dolna do włączenia się w akcję zbierania zakrętek. Jej cel jest bardzo konkretny – pomaganie osobom potrzebującym i poprawa jakości środowiska, w którym żyjemy. Oprócz realnej pomocy, np. osobom z niepełnosprawnością w zakupie

wózka, zbieranie nakrętek ma także ważny wymiar ekologiczny. Dzięki temu możemy uczyć dzieci segregacji odpadów, mamy wpływ na mniejszą ilość śmieci na wysypiskach. Zmniejsza się też zużycie surowców potrzebnych do wyprodukowania plastików, na rzecz wykorzystania surowców wtórnych z odpadów.

30 listopada zakończył się Powszechny Spis Rolny 2020

Powszechny spis rolny to najważniejsze badanie polskiego rolnictwa realizowane raz na 10 lat. Wójt Gminy Mszana Dolna dziękuje za zaangażowanie się w to przedsięwzięcie wszystkim rolnikom z terenu naszej gminy, którzy wzięli udział w spisie jak również Rachmistrzom za realizację wywiadów i pracownikom Gminnego Biura Spisowego za zaangażowanie w prace spisowe.

Referat Gospodarki Komunalnej
Ochrony Środowiska Rolnictwa
i Leśnictwa

Gospodarka Odpadami

Wykonawcy odpowiedzialni za zimowe

	REJON GMINY MSZANA DOLNA	Firma	Kontakt telefoniczny
1.	REJON I KASINA WIELKA - Cz.1 Spyrki-Gargasy, Chrustki, Bogacze I, Bogacze II, Fornale, Sukówka-Kiczmale-Rogi-Rusiny, Wojtasie, Wojtasie (przejazd PKP), Wojtasie (starodroże), Szkoła nr 2- droga i parking, Jurki, Kordy-Ściurki-Grzesiczki, Kubowicze Górne, Drągówka, Żaby, Chęcie-Burdziany, Skowronki, Drągi-Gruszowiec, Miški, Sabury, Chałupki, Wójciki, Chrustki, Horniki, Mistarze, Lulki-Szymony,	Andrzej Ślaga – Usługi Stolarskie Kasina Wielka	660 751 551
2.	REJON II KASINA WIELKA Kocuby, Kalety-Stacja PKP-Wyciąg, Stacja PKP-, Kalety-Pańskie, Wrzecionki, Pańskie I, Pańskie II, Pańskie-do Krawca, Szkoła budynek-droga i parkingi, Pietry, Parking przy OZ od strony banku, Cygale-Brzegi, Cygale, Gućie, Ługowina, Ślaga – Łukasze, Łukasze-Nowaki	Andrzej Ślaga – Usługi Stolarskie Kasina Wielka	660 751 551
3.	REJON III Kasina Wielka – Kasinka Mała Klupki, Gościeje, Nowaki, Łacne, Paluszki, Mazgaje, Trzeciaki-Kubowicze Dolne, Wydry, Żądłówka, Majeranówka, Cieżaki, Żabówka+plac przy szkole nr 3, Chosiówka, Filipiaki Dln.+Filipiaki Górne, Podgródek-most, Podgródek-Rykałówka, Cieże komieńce(za potokiem), Cieże komieńce,Cieże, Kanie-Bydłonie, Bolisęgi, Muchówka, Szarki-Cyrki, Cyrki I, Cyrki II, Plac przy Szkole Nr 2	Usługi Minikoparką „DZIAN” Cieżak Rafał 34-734 Kasinka Mała 64	880 197 554
4.	REJON IV KASINKA MAŁA Kuce-Muchy-Babiarze, Kowale-Orawce, Łopuszne, Łopuszne-do Juszcza i Zgrzebniaka, Łopuszne-Raźne-Żądły, Łopuszne-Jakubiaki, Do Lacha, Bartoszeki-Potok, Bartoszeki, Seusy-Łabuzy, Potok I, Potok II, Lipienie-Michalaki, Płoskonki, Szczytki, Widzisz Górne, Widzisz Ośrodek Zdrowia, Widzisz Dolne, Woźniaki-Gocałki, Pyrze-Kulówka-Czaroty, Ksiki	Prace Ziemne Koparką, Prace Budowlane i Remontowe Piotr Nawara 34-734 Kasinka Mała 248	509 459 868
5.	REJON V KASINKA MAŁA Jędrzkowce –Daniele, Dwór- Parking Parafialny+Plebania, Dwór, Plac przy Szkole Nr 1, Wjazd + Plac przy OSP, Nawary-Dziergonie, Kazamaty, Łęg, Gliniki, Świątkówka-Grzesiaki, Grochole-Łabuzy-Stożki, Zapotocze-Zagroda, Pod Groblą-Młyny_Siekacze i obok Biblioteki, Górki-Hyrb-Pulkówka, Miasto-Kopcie-Niedośpiały-Podleśniaki, Dyzmy, Chowańce, Kotarby, Górnice II, Górnice I, Kalety.	FUHB „MARKOM” Kuc Marcin 34-733 Mszana Górna 412	501-566-644
6.	REJON VI LUBOMIERZ Cholewy-Podcholewy-Mrózczaki, Mroszczaki, Bory, Dudy, Złydachy, Borki, Ogiele Górne, Dziedziny, Przysłop, Dr. woj. Frankówka-Szczypty dr. woj.+rozjazd, Przed Redykaczem, Redykacz, Ogielowo, Łazy, Cyrkowe, Przysłop-Paszki, Rzeki-Kaimy-Trusiówka, Przysłop od Kamienicy, Paszki II.	Usługi Ogólnobudowlane „BUD-MAR” Marian Zasadni, Lubomierz 346	516 468 048
7.	REJON VII LUBOMIERZ Królewska Góra-Nowaki, Nowaki, Dawaczaki, Baniki, Mizery-Sobczaki, Pyrze, Górki, Wajdy-Chachatki, Złotniki-Centrum Wsi k. Kościoła, Snózki, Ogiele Dolne, Cyrki, Butory, Marczaki, Guzary i Kozyry, Parking, Młyny I + parking przed szkołą, Skrzatki, Pajdziki-Surmy, Plac przed Ośrodkiem Zdrowia i Remizą OSP, Dudy-Gronik.	„LUKDREW” Łukasz Dawiec Lubomierz 78 Podwykonawca Stanisław Dawiec	888 724 561

utrzymanie dróg w sezonie 2020/2021

8.	REJON VIII MSZANA GÓRNA-ŁOSTÓWKA Droga dojazdowa i Place przy Urzędzie Gminy, Wojtyczki-Zagrody, Dziedziny-Zązki, Wsoły I, Wsoły II, Pod Skala, Zagórki, Sołtysy, Wcisły, Sołtysy II- do Majdy, Antosze, Malce, Majerany, Krupy, Bielaki, Bielaki II, Fijasy, Węglarze Dolne I, Węglarze II, Dudziki-Steczki I, Dudziki, Steczki, Żyty I, Żyty II, Żyty III, Żyty IV, Dziedziny, Witki, Romasy, Janie, Polaki,	FHU DAWDREW Stanisław Dawiec Lubomierz 88	888 724 561
9.	REJON IX MSZANA GÓRNA Węglarze Górne I, Węglarze Górne II, ZPO+OSP, Fligi I, Fligi II, Węglarze-Fligi (stara droga), Fligi-Krzystki (stara droga), Krzystki, Kępy I, Kępy-Nowaki, Florki I, Florki II, Zagrody I, Zagrody II, Dawce, Talarki I, Talarki-Pieconki, Murzyny, Kopytki, Bolisęgi Szkoła Nr 2, Bolisęgi, Wadele, Kubiki, Krzysztof, Skiby, Marki I, Marki II, Marki III, Marki IV, Parking przy cmentarzu, Jadamy-Dzioł, Jadamy, Smreczniki.	„LUKDREW” Łukasz Dawiec Lubomierz 78	788 507 971
10.	REJON X ŁĘTOWE Kuligi, Zięby, Trybusy, Wydry, Proški, Michory-Niedojady, Palace, Cierpiele, Bulaki, Bryje, Parking przy szkole podstawowej, Łacki, Pajdy, Danaje, Węglarze, Plac przy Remizie OSP, Derczaki, Mysze-Drewniakówka, Antosze I, Antosze II, Krzystki, Folwark, Snozy, Snozy-Krzystki, Halcoki, Nowa Wieś-Fijasy-Siewiory-Murzyny, Nowa Wieś, Mszana Górna-krzystki-Derczaki.	„LUKDREW” ŁUKASZ DAWIEC LUBOMIERZ 78	788 507 971
11.	REJON XI ŁOSTÓWKA Bulaki, Farganusy, Gabory, Ciemniaki, OSP+ Szkoła Podstawowa, Sutory Dolne, Karkulki, Tworki, Ligasy, Knapczyki, Drobole I, Dudziki, Drobole II, Sąbki, Toboły-Kuczaje, Baniki, Sutory Górne, Pawlaki, Wróble, Myszoślądy, Podłazie, Chorągwickcy-Fornale, Niedosłpiały, Stachury.	Miroslaw Węglarz „MIR-DREW” Łostówka 60	889 577 446
12.	REJON XII OLSZÓWKA Jasionów, Chryce, Podjasionówka, Kusiaki, Do Gila, Fudale, Krausy, Mastki-Filipy, Barany I, Barany II, Nawary-Trybuły, Szczepianiaki-Kuternogi-Wsoły, Kunochy-Gryzy, Łabuzy-Żury, Karczmisko-Kościelniaki, Plac przy Remizie OSP+parking przy cmentarzu, Plac przy sklepie i przystanku+wjazd do szkoły podstawowej, Skalisne, Frankówka.	Firma Usługowa Zbigniew Kielusiak Olszówka 28	889 095 163
13.	REJON XIII OLSZÓWKA- RABA NIŻNA Zarąbki + Parking przy kościele, Gilówka, Bale, Knowy, Knowy II, Karbowniki-Cieluchy, Karbowniki (Łazek), Wiklarze, Staniki-Jagody, Biedaki, Nawieśniaki, Olechy, Toboły, Warwasy, Waligóry, Mikuły, Miedziane-Pod karczmą, Brzyzek I, Brzyzek II, Brzyzek III, Na dział, Piekarczówka, Piekarczówka-Biłkówka, Do Dworu (DPS), Mardausy, Macugówka I, Macugówka II, Bajki, Ślusarzówka, Majerówka I, Majerówka II, Kótkówka I, Kótkówka II, Piekarczykówka I, Piekarczykówka II, Plac przy Remizie OSP, Do Kościoła.	Firma Handlowo Usługowa Paweł Szarek ul. Starowiejska 22 34-730 Mszana Dolna	886 241 220
14.	REJON XIV RABA NIŻNA – GLISNE Janówka-Krupówka-Jasicówka-Kuzoki, Piekarczykówka-Krupówka, Muzykówka, Szkoła, Bartosiówka, Sochówka I, Sochówka II, Laskówka I, Laskówka II, Lakówka III, Gazdy I, Gazdy II, Powolne, Rzepki, Do Gór, Budzyń, Marczaki, Pizdury, Maślaki, Góry, Gęsia Szyja-Glisne, Tatki-Kołbony, Rydzonie, Krupy, Uchryny, Kiece, Do cmentarza, Michalaki, Michalaki (Tenczyn)	Firma Handlowo Usługowa Paweł Szarek ul. Starowiejska 22 34-730 Mszana Dolna	886 241 220

Opr. Referat Inwestycji i Zamówień Publicznych Urzędu Gminy Mszana Dolna

Przygotowanie do partnerstwa

Kreatorzy marki Gminy Mszana Dolna Zagórzańskie Dziedziny spotkali się aby przedyskutować regulamin oficjalnego partnerstwa. Przed podpisaniem deklaracji dyskutowali o prawach i obowiązkach Partnerów Zagórzańskich Dziedzin. Zastanawiali się nad kierunkami dalszych prac w ramach marki, przedstawili nowe oferty i inicjatywy podejmowane w Zagórzańskich Dziedzinach. Podsumowali również różnorodne inicjatywy ekonomii społecznej podejmowane przez podmioty ES we współpracy z Gminą Mszana Dolna. – *Była to doskonała okazja do nawiązania współpracy w ramach kolejnych inicjatyw podejmowanych przez podmioty kreujące markę oraz prezentacji dotychczasowych „markowych” działań przed nowymi osobami, które włączają się w proces budowy Zagórzańskich Dziedzin* – podsumowują organizatorzy spotkania.

MAGDA POLAŃSKA

Nakręcił film i wystąpił do „Zabytkomani”

Dawid Śmieszek, młody i utalentowany w wielu dziedzinach mieszkaniec Kasiny Wielkiej, po raz kolejny próbował swoich sił w konkursie filmowym. Tym razem nakręcił reportaż traktujący o Zagórzanach, szczególnie bliskich jego sercu: www.youtube.com/watch?v=epF1r06Mkp0. Mimo, że jego starania nie zostały docenione czołowymi nagrodami, Zagórzanin przyczynił się swoją pracą do propagowania rodzimych kultury i tradycji.

Uczestnicy mogli nadsyłać film dokumentalny lub reportaż. Tematem VI Ogólnopolskiego Konkursu Filmowego „Zabytkomania” zorganizowanego przez Narodowy Instytut Dziedzictwa było dziedzictwo kulturowe, rozumiane jako dobra kultury, nauki i sztuki, będące zarówno dorobkiem materialnym, jak i niematerialnym poprzednich pokoleń. Tegoroczna odsłona Konkursu, zatytułowana „Wokół nas”,

koncentrowała się na emocjach, jakie towarzyszą odkrywaniu dziedzictwa swojej okolicy. Jury konkursowe oceniło nadesłane prace według kryteriów wartości artystycznej, technicznej i merytorycznej.

Nadesłane filmy prezentowały niezwykle wysoki poziom artystyczny i ciekawy sposób upowszechnienia wartości dziedzictwa znajdującego się wokół nas – czytamy w podsumowaniu zmagania.

Celem konkursu było zbudowanie społecznej świadomości wartości dziedzictwa kulturowego, upowszechnianie wiedzy o lokalnych zabytkach i ich historii, poznanie i promocja lokalnego dziedzictwa oraz rozwój umiejętności tworzenia krótkich form filmowych o tematyce kulturalnej i historycznej.

MAGDA POLAŃSKA

Źródło: www.nid.pl

W dniu 11 listopada 2020 r. samorzady Miasta i Gminy Mszana Dolna obchodziły wspólnie 102. rocznicę odzyskania niepodległości

W trosce o bezpieczeństwo mieszkańców tegoroczne obchody różniły się od poprzednich. Nie było tradycyjnego Apelu Poległych oraz uroczystego przemarszu Pocztów Sztandarowych i Orkiestry. Uroczystości rozpoczęły się Mszą Świętą w intencji Niepodległej Ojczyzny oraz Mieszkańców Miasta i Gminy Mszana Dolna, którą odprawił ks. proboszcz Jerzy Rażny.

W kościele pw. Św. Michała Archanioła zgromadzili się przedstawiciele władz samorządowych oraz mieszkańcy miasta i gminy. Ks. Proboszcz Jerzy Rażny wygłosił homilię, w której podkreślił, że źródłem szczęścia Ojczyzny jest pokój wśród jej mieszkańców. Na zakończenie Mszy Św. zgromadzeni odmówili modlitwę o pokój w Ojczyźnie oraz uroczystie odśpiewali „Mazurka Dąbrowskiego”.

Następnie przedstawiciele obydwu samorządów wraz z ks. proboszczem udali

się na cmentarz, gdzie złożyli wiązanki i znicze na pomnikach żołnierzy poległych w walce o wolność naszego kraju. Gminę Mszana Dolna reprezentowali: Wójt Gminy Mszana Dolna – Bolesław Żaba, Wicewójt Gminy Mszana Dolna – Katarzyna Szybiak oraz Przewodniczący Rady Gminy Mszana Dolna – Jan Chorągwicki. Pamięć bohaterów uczcili także przedstawiciele Miasta – Burmistrz Anna Pękała, Przewodniczący Rady Miasta Mszana Dolna – Janusz Matoga oraz Radna Gminy Mszana Dolna – Janina Flig. Ksiądz Proboszcz Jerzy Rażny przewodniczył krótkiej modlitwie w intencji zmarłych żołnierzy.

W intencji Ojczyzny modlono się także w innych miejscowościach na terenie Gminy Mszana Dolna, m.in. w kaplicy Młodzieżowego Ośrodka Rekreacyjno – Rekolekcyjnego na Śnieżnicy, gdzie uroczystą Mszę Św. odprawił ks. Maciej Ścibor, w której udział wzięli mieszkańcy Gminy oraz turyści.

MONIKA HOMA

Kaplica na Śnieżnicy przystrojona na Święto Odzyskania Niepodległości

Zagórzanie rozpruli wór z nagrodami!

29 listopada b. r. ogłoszono wyniki 46. Festiwalu Folklorystycznego „Limanowska Słaza”. Bardzo dobrze wypadli w nim Zagórzanie, których jury szczerze obdarowało nagrodami. Nie było kategorii, w której kunszt tych górali nie zostałby doceniony.

W kategorii „Muzyki ludowe” II miejsce otrzymała Muzyka rodzinna Smaciarz z Niedźwiedzia, a III miejscem uhonorowano Kościelnioków z Olszówki (grupy dorosłe). Wśród młodzieży i dzieci: II miejsca przyznano muzykom Olszowianin z Olszówki.

Hojnie nagrodzono również dorosłych instrumentalistów ludowych. I miejsca zgarnęli tylko Zagórzanie: Wojciech Kaleta z Mszany Dolnej (złóbcoki), Aleksandra Wąchała z Lubomierza (skrzypce) i Sara Kuczaik z Łętowego (skrzypce). I miejsce otrzymał również Jakub Kuczaj z Lubomierza (skrzypce), który reprezentował zagórzańską młodzież.

Wśród dorosłych śpiewaków solowych II miejscem nagrodzono niezawodną Barbarę Stożek z Mszany Dolnej.

Wiele nagród przeznaczonych dla grup śpiewaczych trafiło również do górali zagórzańskich. W kategorii osób dorosłych I miejsce powędrowało do Kasinian – Zagórzan z Kasiny Wielkiej, II – do Męskiej grupy śpiewaczej Zespołu Dolina Mszanki z Mszany Górnej, a III – do Żeńskiej grupy śpiewaczej Zespołu Dolina Mszanki z Mszany Górnej oraz Olszowianek z Olszówki. W tej kategorii wyróżniono również KGW Olszówka. II miejscem w kategorii dziecięcej nagrodzono Olszowianki z Olszówki i Małych Łostowian z Łostówki.

W szranki konkursowe, z powodzeniem, stanęli również zagórzańscy „Gawędziarze”. III miejsce w grupie

46. Festiwal Folklorystyczny
LIMANOWSKA SŁAZA

16.10 - 29.11.2020

EDYCJA ON-LINE

Nagraj swój występ i przyślij do nas!
Łączymy się w tradycji!

Wszystkie występy zostaną opublikowane na oficjalnym kanale **Youtube LDK**

29.11.2020 (niedziela) 15:00
Zakończenie festiwalu (sala widowiskowa LDK)

- ogłoszenie wyników,
- wręczenie nagród,
- koncert finałowy

(w razie pogorszenia się sytuacji epidemicznej zastrzegamy sobie możliwość odwołania rozdania nagród w takiej formie i ogłoszenia wyników również on-line)

dorosłej otrzymał tutaj Patryk Grzędziak z Mszany Górnej.

II miejsce w kategorii „Mistrz i uczeń” Limanowskiej Słazy przyznano duetowi: Katarzyna Kluska z uczen-

nicą Justyną Macugą z Olszówki (skrzypce).

Na 55. Ogólnopolski Konkurs Gawędziarzy, Instrumentalistów, Drużbów i Starostów Weselnych „Sabałowe Ba-

ania” w Bukowinie Tatrzańskiej jury zakwalifikowało m. in. Wojciecha Kalebę z Mszany Dolnej (złóbcoki), Aleksandrę Wąchałę z Lubomierza (skrzypce) i Sarę Kuczaik z Łętowego (skrzypce) w kategorii instrumentalistów oraz grupę śpiewaczą Kasiniańskie – Zagórzanie z Kasiny Wielkiej.

W 46. Festiwalu Folklorystycznym „Limanowska Słaza” Komisja Konsultantów zdecydowała o przyznaniu nagród finansowych osobom odpowiedzialnym

za przygotowanie wykonawców w kategoriach młodzieżowej i dziecięcej poddanych ocenie. Otrzymali je również przedstawiciele Zagórzan: Wioletta Kraus, Tobiasz Krzysztof i Krystyna Kornaś.

Tegoroczny konkurs był wyjątkowy.

Ze względu na panującą sytuację epidemiczną niemożliwym stało się zorganizowanie wydarzenia w tradycyjnej formie – informują organizatorzy. Podjęta została więc decyzja o całkowitym jego przeniesieniu do świata wirtualne-

go. Od 16 października do 16 listopada artyści ludowi z całego powiatu limanowskiego przesyłali do Limanowskiego Domu Kultury nagrania swoich występów. Ostateczna, zaakceptowana liczba zgłoszeń wyniosła 69, których oceny dokonała Komisja Artystyczna festiwalu w składzie: dr Bożena Lewandowska, Jadwiga Adamczyk, Michalina Wojtas, Benedykt Kafel oraz dr Artur Czesak.

MAGDA POLAŃSKA

Upamiętnili ofiary sowieckiej okupacji

17 września b. r. uczniowie Szkoły Podstawowej nr 3 w Kasince Małej oddali cześć ofiarom napaści ZSRR na wschodnie kresy Rzeczypospolitej w 1939 r. oraz sowieckiej okupacji.

Ze względu na stan pandemii nie odbył się uroczysty apel, jednak wychowankowie szkoły z Zagródcza przygotowali okolicznościowe gazetki, zrobili pamiątkowe zdjęcia przy tablicy przedstawiającej bolesne wydarzenia z 1939 r., zapalili znicze przy znajdującym się przed szkołą kamiennym obelisku z napisem: „Wolność krzyżami się mierzy 1918-2018” upamiętniającym 100-lecie odzyskania przez Polskę niepodległości.

Uczniowie poznali nie tylko najważniejsze fakty związane z agresją sowiecką na Polskę, ale również z tym, jak wyglądał los Polaków pod jarzmem ZSRR, bowiem mamy świadomość ogromnego obowiązku przekazania kolejnym pokoleniom pamięci o niezłomnej i bohaterskiej postawie polskich żołnierzy, o prawdziwej historii, o której jeszcze kilkadziesiąt lat temu nie można było otwarcie mówić – podsumowują nauczyciele.

DOROTA BOROWIEC

DAJEMY
DZIECIOM
SIŁĘ

COVID-19

Zakrywaj usta!

Ale nie milcz,
gdy widzisz **przemoc!**

PANDEMIAPRZEMOCY.FDDS.PL

Storogard Gdański Biuro Rachunkowe RK

Przemoc jak wirus

Epidemia COVID-19 towarzyszy nam już dziewięć miesięcy. Z niepokojem obserwujemy każdego dnia czy wzrasta liczba zachorowań. Jednak konsekwencją epidemii są nie tylko zakażenia, ale też wzmożona przemoc i wykorzystywanie seksualne dzieci.

Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę rozpoczęła kampanię „**Pandemia przemocy**”, której celem jest zapobieganie przemocy wobec dzieci i zachęcenie do reagowania w sytuacji ich krzywdzenia.

Najnowsze badania Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę wskazują, że w czasie pandemii (od połowy marca do końca czerwca br.) 27% dzieci i młodzieży doświadczyło co najmniej jednej z 12 badanych form krzywdzenia. Co dziesiąte dziecko (11%) doświadczyło przemocy ze strony bliskiej osoby dorosłej. Tyle samo doświadczyło wykorzystywania seksualnego (10%). Co ważne, 1 dziecko na 11 przyznało, że nie ma nikogo,

kto mógłby zaoferować mu wsparcie w trudnej sytuacji.

Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę rozpoczęła kampanię społeczną „Pandemia przemocy”, która ma zwrócić uwagę społeczeństwa na problem przemocy wobec dzieci i zachęcić do reagowania i pomocy w sytuacjach ich krzywdzenia. Koncepcja kampanii nawiązuje do okresu pandemii, a towarzysząca jej seria plakatów przywołuje zasady, które w ostatnich miesiącach obowiązują w ramach bezpieczeństwa przed wirusem. Covidowym zasadom nadano jednak nowe znaczenie – w kampanii odnoszą się bezpośrednio do przemocy wobec dzieci i zwracają uwagę na szczególną potrzebę zadbania o najmłodszych.

- Zakrywaj usta!
- Ale nie milcz, gdy widzisz przemoc!
- Myj ręce!
- Ale nie umywaj ich od odpowiedzialności, gdy jesteś świadkiem przemocy!

- Zachowaj dystans!
- Ale bądź blisko, kiedy ktoś Cię potrzebuje!
- Chroń starszych!
- Ale nie ignoruj przemocy wobec najmłodszych!

Pandemia przemocy

Dwuznaczność haseł kampanii, jak i jej nazwa są zabiegami celowym. Pandemia występuje, gdy pojawia się nowy wirus, który rozprzestrzenia się. Czasem ochrona przed chorobą jest bardzo trudna, jednak przestrzegając odpowiednich zasad higieny, w znacznym stopniu można ograniczyć lub zapobiec rozprzestrzenianiu się wirusa. Podobnie jest z przemocą, która eskaluje w tych rodzinach, w których była obecna już wcześniej – nie zatrzymana przybiera na sile. Ale też pojawiała się tam, gdzie do tej pory jej nie było – rozprzestrzenia się niczym groźna choroba. Sprawcy przemocy zaś, chcąc pozostać bezkarni, działają podstępnie i po cichu – jak wirus. Przemocy można zapobiec!

Epidemia i konieczność zakładania maseczek nie mogą nas paraliżować. Możemy utrzymywać dystans, ale nie dystansujemy się od przemocy, o której możemy wiedzieć. Z doświadczenia już wiemy, że izolacja sprzyja przemocy domowej, sprzyja sprawcom. Dlatego reagujemy, jak coś niepokojącego dzieje się za ścianą, patrzmy na swoje otoczenie, sprawdzajmy i zgłaszajmy niepokojące sygnały. Czasami nasza reakcja może być jedyną szansą dla dziecka na otrzymanie pomocy – mówi Krzysztof Sarzała, koordynator Centrum Pomocy Dzieciom Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę w Gdańsku.

Kwestia reagowania na przemoc wobec dzieci jest ważnym elementem kampanii. Reakcji może być wiele. Najważniejszym i podstawowym krokiem jest zauważenie problemu. Jeśli jednak pojawiają się wątpliwości czy podejrzenia o stosowanie przemocy wobec dziecka są słuszne, warto podzielić się nimi z kimś innym np. pedagogiem ze szkoły dziecka czy pracownikiem pomocy społecznej. Można też zdecydować się na kroki prawne, wysyłając do sądu rodzinnego pismo z opisem sytuacji, aby sąd mógł podjąć interwencję. Na policję trzeba zadzwonić wtedy, gdy obawiamy się o życie lub zdrowie dziecka.

Ludzie często boją się reagować. Wynika to z barier i usprawiedliwień, które pojawiają się w ich głowach, takich jak: „przecież ja na nikogo nie będę donosił”, „w sprawy rodzinne nie należy się wtrącać”, „dziecko jest po prostu niegrzeczne” czy „co ja mam właściwie zrobić i gdzie to zgłosić?”. Takie myślenie i bierność nie uzdrowią

DAJEMY DZIECIOM SIŁĘ

COVID-19

Chroń starszych!

Ale nie ignoruj przemocy wobec najmłodszych!

PANDEMIAPRZEMOCY.FDDES.PL

Starogard Gdański Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę

DAJEMY DZIECIOM SIŁĘ

COVID-19

Myj ręce!

Ale nie umywasz ich od odpowiedzialności, gdy jesteś świadkiem przemocy!

PANDEMIAPRZEMOCY.FDDES.PL

Starogard Gdański Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę

sytuacji tysięcy dzieci w Polsce, dla których przemoc i wykorzystywanie seksualne są tragiczną codziennością – **mówi Jolanta Zmarzlik**, specjalistka ds. ochrony dzieci przed krzywdzeniem w Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę.

Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę od lat realizuje wielkie wyzwanie, jakim

jest tworzenie Centrów Pomocy Dzieciom w całym kraju. Placówki obecnie funkcjonują w pięciu miastach. Trzy z nich FDDES prowadzi samodzielnie: w Warszawie oraz dwie na Pomorzu – w Starogardzie Gdańskim i Gdańsku. Kolejne dwie, w Głogowie i Białymstoku, prowadzone są przez organizacje partnerskie.

Ważnym celem kampanii „Pandemia przemocy” jest też promocja Centrów, które są jedynymi tego rodzaju wyspecjalizowanymi placówkami w Polsce, w których krzywdzone i wykorzystywane seksualnie dzieci odzyskują zdrowie i nadzieję.

Więcej treści kampanii dostępna na stronach internetowych:

- pandemiaprzemocy.fdds.pl
- fdds.pl/przemoc-jak-wirus-rusza-nowa-kampania-fundacji-dajemy-dzieciom-sile-pandemia-przemocy/

Wyboru dokonała ANNA PETRYCKA

DAJEMY DZIECIOM SIŁĘ

COVID-19

Zachowaj dystans!

Ale bądź blisko, kiedy ktoś Cię potrzebuje!

PANDEMIAPRZEMOCY.FDDES.PL

Starogard Gdański Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę

Złoty Jubileusz Zespołu Regionalnego Kasinianie-Zagórzanie z Kasiny Wielkiej

W trudnym, 2020 roku, członkowie najstarszego działającego na terenie Gminy Mszana Dolna zespołu regionalnego, świętują Jubileusz 50 – lecia swojego istnienia. Plany na uczczenie tego szczególnego dla Kasinian – Zagórzanie święta trzeba było zmienić, a w zasadzie odłożyć w czasie.

Nie zapominamy jednak o Znacym Zespole i dzisiaj właśnie spieszymy z naręczem życzeń dla każdego Kasinianina – Zagórzanina: niech nie zbraknie Wam nigdy siły i zapału do popularyzacji kultury ludowej Zagórzanie, do autentycznej realizacji spuścizny naszych Ojców, do kontynuacji tak wspaniałego dzieła, któremu na imię „Kasinianie – Zagórzanie”. Wdzięczną pamięcią przy tej okazji obejmujemy również wszystkich tych członków Zespołu, którzy śpiewają, tańczą i grają już w niebiosach...

Droga Szacownego Jubilata do Złotych Godów była różna – czasem piękna i przyjemna niczym łąka zagórzanieńskich kwiatów, czasem trudna i wyboista, jak ziemia, w którą wrósł. Niewiele już dzisiaj pamięta, że Zespół powstał z małżeństwa dwóch działających w Kasinie Wielkiej odrębnie zespołów: „Kasinian” i „Zagórzanie”. A było to tak...

Początki historii Zespołu sięgają 1970 r. kiedy to postanowiono zawiązać w Kasinie Wielkiej folklorystyczną grupę. Po kilku latach jej prężnej działalności członków zespołu objęła opieką Zakopiańskie Zakłady Wzorcowe „Cepelia”. Około 1978 r. zaczęły w Kasinie Wielkiej działać dwa zespoły „Kasinianie” i „Zagórzanie”, które połączyły się w 1996 r. w jeden zespół, który przyjął nazwę „Kasinianie – Zagórzanie”.

W ciągu 50 lat działalności Zespołu szeregi grupy zasilalo mnóstwo osób, głównie mieszkańców Kasiny Wielkiej, ale także okolicznych miejscowości.

Zmieniały się też kapele muzyków: „Kasinianom” – przygrywała rodzinna kapela Lulków z prymistą i współzałożycielem zespołu Piotrem Lulkiem seniorem na czele. „Zagórzanom” natomiast przygrywała m.in. kapela rodzinna Jurczaków, z prymistą Józefem Jurczakiem oraz kapela Jana Pazdura. W 1996 r., po połączeniu się obydwóch zespołów, grała im kapela Lulków.

Obecnie kapelę Zespołu stanowią: Adam Rusnarczyk – prym, Justyna Rusnarczyk – sekund, Andrzej Ciężadlik – bas.

Na przestrzeni półwiecza zmieniali się również kierownicy Zespołu. Ten zaszczytny obowiązek podjął na początku Piotr

Piotr Lulek Senior z wnukiem Adamem

Lulek – senior, potem Jan Fudala, Józef Ceklarz, Józef Kubowicz, Mieczysław Ciecziura, Józef Jurczak, Piotr Lulek – junior, Paweł Chrustek i Stanisław Chrustek. Obecnie zespół prowadzi Andrzej Ciężadlik, a muzykę – Adam Rusnarczyk.

Przychodzą i odchodzą ludzie, niezmienny pozostaje jednak ich zapał oraz umiłowanie kultury i tradycji zagórzanieńskich!

Złoty Jubilat jest laureatem wielu prestiżowych nagród i wyróżnień, m. in.: Złotej (1988 r.), Srebrnej (1991 r.) i Brązowej Ciupagi oraz Złotych Liści (1980 r., 1985 r.) Międzynarodowego Festiwalu Folkloru Ziem Górskich w Zakopanem; Złotych, Srebrnych i Brązowych Spinek Góralskich przeglądów Karnawału Góralskiego w Bukowinie Tatrzańskiej (ost. 2016 r. – II m., 2017 r. – I m., 2018 r. – II m.); Złotych, Srebrnych i Brązowych Serc Festiwalu Górali Polskich w Żywcu, a także laureatem żywieckich tzw. nagród regulaminowych i wyróżnień (zespół ost. z 2013 r. „za piękny tradycyjny śpiew” – program „Witacka Stryka”; kapela: ost. 2015 r. – I m.).

Świętujący swój Złoty Jubileusz Zespół jest również laureatem Spotkań Góralskich pod Jaworzyną w Krynicy, XXI Przepatrzowin Teatralnych w Czarnym Dunajcu, Beskidzkiej Podkówek, Pogórzańskich Godów w Łuźnej, Drużbacki w Podegrodziu (w 2019 r. – I m. w konkursie grup śpiewaczych w kategorii dorosłych).

Kasinianie – Zagórzanie wielokrotnie z powodzeniem stawali w szranki konkursu Limanowska Słaza

(kapela: ost. 2016 r. – I m., 2018 r. – I m.; zespół: ost. 2017 r. – II m., 2018 r. – II m). Za popisowe wykonanie programu „Zaloty, czyli namówiny u Zagórzan” jury tego konkursu w 2019 r. przyznało Kasinianom – Zagórzanom GRAND PRIX Limanowskiej Słazy. Dwukrotnie doceniono ich również specjalnym wyróżnieniem – Nagrodą im. Jerzego Obrzuta (zespół w 2009 r., kapela w 2012 r.).

W sierpniu 2018 r. członkowie Zespołu wystąpili w jubileuszowym koncercie „Złote Ciupagi” podczas 50. Międzynarodowego Festiwalu Folkloru Ziem Górskich w Zakopanem.

Kasinianie – Zagórzanie koncertowali nie tylko w Polsce. Podbijali również sceny dawnej Czechosłowacji, Jugostawii

1978

i RFN; występowali w Danii, Francji, Rosji, Belgii, Bułgarii, Austrii, Chorwacji, Macedonii, na Litwie, Węgrzech, Słowacji, Ukrainie oraz we Włoszech.

W swoim bogatym dorobku mają programy prezentujące doroczne zwyczaje i obrzędy górali zagórzańskich, m. in.: „Wesele”, „Cepiny” „Dobranockę”, „Przenosiny”, „W karcmie”, „Na len, na konopie”, „Ograbek”, „Oskubek”, „Młoczek”, „Dziady śmigusie”, „Wieczór andrzejkowy”, „Na polanie, w lesie”, „Przez to kasińsko wieś”, „Po kołędzie”, „Witacka stryka”, „U młodego pana w chołpie z rana”, „Zmówiny” i wiele, wiele innych....

Członkowie Zespołu biorą aktywny udział w życiu swojej wsi i parafii, a także Gminy Mszana Dolna. Uczestniczą m. in. w kasińskich Procesjach Bożego Ciała, Procesjach Fatimskich, Dożynkach Wiejskich, Zagórzańskich Mszach św., uro-

czystościach rocznicowych wybuchu II wojny światowej na przysiółku Mogiła w Kasinie Wielkiej, Zagórzańskim Leccie, Piknikach rodzinnych oraz różnego rodzaju przedsięwzięciach charytatywnych i okolicznościowych.

Obecnie Zespół funkcjonuje w ramach Stowarzyszenia Odnowy i Rozwoju Wsi Kasina Wielka przy wsparciu finansowym Urzędu Gminy Mszana Dolna.

Wszystkich, którym bliski jest rodzimy folklor, zapraszamy na profil grupy na Facebook’u: Kasinianie-Zagórzanie Zespół.

Kontakt z kierownikiem zespołu: tel. 602 319 684, e-mail: aciezahl@op.pl

Źródło informacji i fot. arch. Zespołu Kasinianie-Zagórzanie

1988

1988

2001

2007

2007

ZŁOTY JUBILEUSZ

2014

2015

2017

2017

Justyna Kowalczyk-Tekieli Ambasadorką Zagórzańskich Dziedzin!

Stało się! Po raz kolejny najbardziej znana na świecie Zagórzanka spełniła marzenie swoich wiernych fanów.

Tym razem pozytywnie odpowiedziała na prośbę zaangażowanych w proces budowy marki Zagórzańskie Dziedziny mieszkańców regionu, przedstawicieli lokalnych przedsiębiorstw, instytucji i organizacji pozarządowych o podjęcie się tej honorowej funkcji. Nie zawiodła również sympatyków Beskidu Wyspowego i Gorców, którzy w internetowej

ankiecie właśnie ją wskazali jako osobę, która powinna reprezentować region zagórzański.

– *Jestem zdeklarowaną zagórzanką. Absolutnie nie mam zamiaru tego zmieniać* – napisała w jednym z postów w swoich mediach społecznościowych Ambasadorka Zagórzańskich Dziedzin, która już od jakiegoś czasu zaangażowała się w ich promocję.

To wielka radość dla nas, Zagórzan. Dziękujemy!

Źródło fot. FB Justyny Kowalczyk-Tekieli
INF. FB Zagórzańskie Dziedziny

Warsztaty

Koło Gospodyń Wiejskich w Łętowie zakończyło realizację zadania publicznego „Warsztaty zagórzańskie” zleconego w ramach programu FIO Małopolska Lokalnie.

Projekt zakładał rozwój KGW Łętowe poprzez nabycie nowych kompetencji rękodzielniczych i wokalnych przez łętowskie gaździny oraz zakup chust regionalnych i wyposażenia biurowego dla KGW.

W ramach projektu przeprowadzono 15 godzin warsztatów rękodzielniczych i wokalnych.

zagórzańskie w Łętowem

Zajęcia pn. „Kwiaty z krepiny” przeprowadziły przedstawicielki Stowarzyszenia Rękodzielników „Zagórzańscy Pasjonaci”. Szczególną uwagę poświęcono tworzeniu kwiatów tradycyjną, zagórzańską techniką. Ich efektem jest przepiękny bukiet składający się z maków, chabrow, stokrotek, piwonii i róż.

Przeprowadzenie warsztatów śpiewu tradycyjnego p.n. „Zagórzańska nuta” pozwoliło podnieść poziom umiejętności wokalnych gospodyń z Łętowego. Uczestniczki szkoleń wokalnych poszerzyły swoją znajomość tradycyjnych przyspiewek zagórzańskich.

Aby ocalić od zapomnienia tradycyjne wzory gorsetów członkinie KGW spotkały się na warsztatach pn. „Gorset Zagórzański”. Zajęcia prowadziła przedstawicielka Stowarzyszenia Rękodzielników „Zagórzańscy Pasjonaci”, która od 20 lat specjalizuje się w rekonstruowaniu starych oraz tworzeniu nowych gorsetów zagórzańskich. Uczestniczki zajęć poznały technikę wyszywania koralikami oraz wzory gorsetów zagórzańskich.

Zajęcia warsztatowe skierowane były do członkiń KGW Łętowe. Podczas spotkań gospodynie zdobyły nowe

umiejętności artystyczne i wokalne, rozwinęły zdolności manualne, a przede wszystkim miło spędziły czas.

Projekt sfinansowano przez Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego ze środków Programu Fundusz Inicjatywy Obywatelskich na lata 2014-2020.

Projekt jest współfinansowany ze środków Miasta Krakowa oraz Powiatu Oświęcimskiego.

BARBARA TROMICZAK

FIO MAŁOPOLSKA
LOKALNIE

Operatory:

BIS
Biuro Inicjatyw Społecznych

KLUCZE
Stowarzyszenie na rzecz lokalnej społeczności

NIW

Sfinansowano przez Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego ze środków Programu Fundusz Inicjatywy Obywatelskich na lata 2014-2020. Projekt jest współfinansowany z środków Miasta Krakowa oraz Powiatu Oświęcimskiego.

FIO

Kraków

Partner:

MAŁOPOLSKA

Zagórzanie jak struny – poddają się tylko muzyce

Zagórzanom po raz kolejny przyszło się zmierzyć z wszechobecną pandemią. W przeddzień Zagórzkańskiej Mszy św. musieli odwołać wydarzenia towarzyszące tej szczególnej Eucharystii. Ale nie poddali się. Ubrani w odświętne, regionalne stroje, przyszedli na Mszę Św.

Szczególnie godnie zaprezentowali się na niej członkowie Zespołu Regionalnego Łostowianie, którzy w tym dniu odpowiedzialni byli za oprawę muzyczną uroczystości. Nie zabrakło też turystów i gości, którzy są już stałymi uczestnikami Zagórzkańskich Mszy św. Kasinianie, jak zwykle, pokazali się z jak najlepszej strony.

– Taki kameralny charakter wydarzenia sprzyja niewątpliwie pełniejszemu przeżyciu samej Eucharystii, ale również percepcji jej oprawy – zabytko-

wego obiektu, w którym sprawowana jest Msza św., feerii barw, którymi mienią się zagórzkańskie stroje, muzyki, która koi zmysły... – podkreślają organizatorzy uroczystości. Nie poddajemy się więc i kontynuujemy Zagórzkańskie Msze św. Przypominamy, że kolejne Zagórzkańskie Msze św. Będą odbywały się w kościele parafialnym w Lubomierzu. Bardzo liczymy na Waszą obecność. Ubierzcie się koniecznie w stroje regionalne!

MAGDA POLAŃSKA

Zupa z korpieli coraz bardziej popularna

Korpielanka, czyli zupa, której głównym składnikiem są korpiele, po raz kolejny oczarowała smakiem podniebienia swoich degustatorów.

Tym razem tak skutecznie rozplywała się w ustach jury I Powiatowego Konkursu Potraw Regionalnych pn. „Przysmaki Kół Gospodyń Wiejskich”, że grono to postanowiło przyznać jej I miejsce. A to niekwestionowana zasługa Śwarnych Babek z KGW Łętowe, które już wielokrotnie udowodniły, że gotowanie tradycyjnych potraw zagórzańskich to ich prawdziwa pasja.

W konkursowe szranki łętowianki tym razem stanęły z siedmioma innymi kołami gospodyń z terenu Powiatu Limanowskiego. Komisja konkursowa oceniała przede wszystkim prezentację potrawy, dobór składników, oryginalność dania oraz nawiązanie potrawy do tradycji regionu.

– Gratuluję członkiniom Koła Gospodyń Wiejskich z Łętowego zwycięskiego i oryginalnego przepisu, przekazywanego z pewnością z pokolenia na pokolenie. To właśnie dzięki waszej działalności i wszystkich Kół Gospodyń Wiejskich w Powiecie Limanowskim, te przepisy kulinarne i piękna tradycja, mogą ujrzeć światło dzienne i co ważne zostać zachowane dla potomnych – podkreślał starosta Mieczysław Uryga.

Efektom konkursu jest też broszura pt. „Przysmaki Kół Gospodyń Wiejskich z terenu Powiatu Limanowskiego” zawierająca wszystkie 8 konkursowych przepisów. Wydanie tego folderu współfinansowała Gmina Niedźwiedź oraz Bank Spółdzielczy w Mszanie Dolnej. Pobierz publikację

Warto tutaj przypomnieć, że bohaterka tego artykułu – zupa z korpieli – jest jedną z czterech potraw zagórzańskich (obok pierogów z suszonymi śliwkami, sapki i kołoca z bryndzą), które planujemy wprowadzić do menu restauracji Szczębel w Mszanie Dolnej, a może i innych obiektów turystycznych

KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH ŁĘTOWE

KARPIELANKA

Górale Zagórzańscy zajmowali się hodowlą bydła i uprawą roli. Sadzono sporo ziemniaków, kapusty, karpiele i roślin strączkowych. Codzienne pożywienie opierało się o produkty wytworzone we własnym gospodarstwie. Korpiele spożywano jesienią i zimą. Potrawy z nich uważano za postne- jadano w Wigilię i Wielki Piątek. Korpiele gotowano w osolonej wodzie lub mleku, pieczono na blasze lub w piecu chlebowym. Zupę z karpielei spożywa się dzisiaj rzadko. Przepis zdobyliśmy od 90-letniej mieszkanki wsi i nieco go zmodyfikowałyśmy dodając zioła – lubczyk, kurdybanek i lebiodkę (oregano).

CZAS PRZYGOTOWANIA: 90 minut

LISTA SKŁADNIKÓW:

- * 2 korpiele
- * 2 l wody
- * 2 marchewki(duże)
- * 4-5 ziemniaków
- * zioła – lubczyk, kurdybanek, lebiodka
- * 2 łyżki mąki
- * 0,5 szklanki słodkiej śmietanki
- * sól, pieprz

Korpiele obrać pokroić w kostkę i obgotować w osolonej wodzie ok. 15 minut. Ziemniaki i marchewkę obrać i pokroić. Korpiele odcedzić dodać pozostałe jarzyny i gotować do miękkości. Pod koniec gotowania dodać zioła, sól i pieprz. Mąkę rozmieszać w 0,5 szklanki wody i wlać do zupy. Na koniec dodać śmietankę. Zupę można zmiksować i podawać jako krem.

z tego regionu – chwałą się Śwarne Babki. Realizując projekt „Warsztaty kulinarne z przygotowania tradycyjnych potraw zagórzańskich sposobem na rozszerzenie działalności odpłatnej Koła Gospodyń Wiejskich w Łętowie” w ramach Małopolskiego Ośrodka Wsparcie Ekonomii Społecznej – Subregion Sądecki, przy wsparciu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego złożymy też wnioski o wpis tych potraw na Listę Produktów Tradycyjnych oraz Listę Regionalnego Dziedzictwa Kulinarne w Małopolsce. Trzymajcie kciuki, żeby i tym komisjom nasze potrawy zasmakowały;-) – dodają łętowianki.

MAGDA POLAŃSKA

Źródło i fot. Starostwo Powiatowe w Limanowej
GBIOK w Niedźwiedziu

Kościelniaki nagrodzone za rodzinne muzykowanie

Jeszcze nie opadły emocje po bardzo korzystnych dla Zagórzan wynikach konkursu „Małopolska niedaleKO tradycji”, a już chwalimy się kolejnymi trofeami. Tym razem z gratulacjami spieszymy do muzykującej rodziny Kościelniaków z Olszówki, która w konkursie Pastorałek i Kolęd Bożonarodzeniowych **KOLEDA Z RODZINĄ** zajęła II miejsce!

To ogromne wyróżnienie, bowiem konkurencja była znaczna! Komisja artystyczna dokonała wyboru nagrodzonych spośród 27. rodzin (w tym 153 osób) z 8. powiatów woj. małopolskiego (bocheńskiego, gorlickiego, limanowskiego, krakowskiego, nowosądeckiego, nowotarskiego, suskie-

go, tarnowskiego). Tradycje muzyczne startujące w konkursie młode pokolenie rodziny Kościelniaków ma we krwi. Ich dziadek Józef oraz wujek Staszek to słynni prymiści rodzinnej kapeli. Zamiłowanie do tradycji i kultury nie mogło ich ominąć. Swoje pasje realizują w powołanym do życia w 2018 roku Stowarzyszeniu Miłośników Kultury Góralskiej Pod Cyrłom.

Posłuchajcie konkursowego wykonania kolędy „Przybieżeli do Betlejem”: bit.ly/3oQpRu8

Organizatorem konkursu było Małopolskie Centrum Kultury SOKÓŁ w Nowym Sączu.

MAGDA POLAŃSKA

fot. psc z nagrania opublikowanego na www.youtube.com

Zagórzańscy Pasjonaci zakończyli realizację projektu regionalnego

Zagórzańscy Pasjonaci Stowarzyszenie Rękodzielniczków zakończyło realizację zadania publicznego p. n. „Promocja i upowszechnianie kultury ludowej Górali Zagórzańskich” współfinansowanego ze środków pozyskanych w drodze otwartego konkursu ofert z Urzędu Gminy Mszana Dolna. Wysokość dofinansowania tego zadania to 3500,00 zł.

Projekt zakładał zakup stroju zagórzańskiego męskiego oraz przeprowadzenie warsztatów edukacyjnych na temat tradycyjnych strojów tego regionu w trzech szkołach z terenu gminy Mszana Dolna. Sytuacja epidemiologiczna w kraju wymusiła zmianę grup docelowych, gdyż dzieci z klas 1-3 uczyły się zdalnie. Warsztaty przeprowadzono więc w oddziałach przedszkolnych. W „Bajkowym Przedszkolu” w Łętowym oraz przedszkolu w Szkole Podstawowej nr 3 w Kasince Małej wzięły w nich udział po 2 grupy przedszkolaków, zaś w szkoleniu przeprowadzonym w przedszkolu w Szkole Podstawowej nr 2 w Kasince Małej uczestniczyła 1 grupa. Łącznie w warsztatach wzięło udział 67 dzieci.

Realizacją projektu zajęła się członkini stowarzyszenia – Małgorzata Kotarba, która od 20 lat specjalizuje się w rekonstruowaniu starych oraz tworzeniu nowych gorsetów zagórzańskich.

Dziękujemy dzieciom za udział w warsztatach i miłą atmosferę oraz Dyrektorom Szkół Podstawowych za umożliwienie przeprowadzenia zajęć – wyrazy wdzięczności przekazują Zagórzańscy Pasjonaci.

ELŻBIETA ZĄBCZYŃSKA
Prezes Stowarzyszenia

Mieszkańcy Gminy Mszana Dolna dbają o czyste powietrze

W dniu 27 września 2020 r. odbyło się spotkanie władz Gminy i przedstawicieli programu „Czyste powietrze” z mieszkańcami tego terenu, w ramach którego omówiono kwestie dotyczące podejmowanych na obszarze regionu działań zmierzających do poprawy jakości powietrza.

Redukcja zanieczyszczeń ma być spowodowana wymianą starych i nieefektywnych źródeł ciepła wykorzystujących paliwo stałe na nowoczesne źródła ciepła spełniające najwyższe normy obowiązujące w Polsce.

Podczas prelekcji przekazano wszystkim obecnym informacje dotyczące możliwości uzyskania dofinansowania w ramach realizowanych przez Gminę Mszana Dolna projektów pn.: „Ochrona środowiska naturalnego Gminy Mszana Dolna poprzez wymianę starych pieców na nowoczesne kotły

w ramach działania 4.4.2” oraz „Ochrona środowiska naturalnego Gminy Mszana Dolna poprzez wymianę starych pieców na nowoczesne kotły w ramach działania 4.4.3”.

Mieszkańcy Gminy dowiedzieli się również o możliwości pozyskania dofinansowania w ramach programu priorytetowego pn. „Czyste powietrze” realizowanego przez Wojewódzki Fun-

dusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie, a także o podstawowych wymaganiach, jakie należy spełnić, aby starać się o uzyskanie dofinansowania na wymianę starych pieców węglowych i kotłów na paliwa stałe niespełniające standardów emisyjnych na nowoczesne piece na gaz, ekogroszek, biomasę czy pompę ciepła spełniające najwyższe normy obowiązujące w Polsce, termomodernizację budynków mieszkalnych i montaż paneli fotowoltaicznych.

”

Redukcja zanieczyszczeń ma być spowodowana wymianą starych i nieefektywnych źródeł ciepła wykorzystujących paliwo stałe na nowoczesne źródła ciepła spełniające najwyższe normy obowiązujące w Polsce.

Organizatorzy „ekologicznego” spotkania przygotowali również przedstawienie – spektakl o tematyce ochrony środowiska naturalnego pn. „Podniebna misja” dedykowany najmłodszym mieszkańcom Gminy Mszana Dolna. Spektakl adresowany był do dzieci w wieku od 5- 10 lat, ale z zainteresowaniem obejrzały go również młodsi i starsi. Teatrzyk poruszał tematy smogu, niskiej emisji, segregacji odpadów oraz degradacji środowiska naturalnego. Dla przybyłych na wydarzenie dzieci zorganizowano zabawy i konkursy o tematyce ekologicznej.

Zróżnicowaliśmy pytania pod kątem trudności, aby w zabawie mogły wziąć udział dzieci w różnym wieku – informują organizatorzy wydarzenia. Z satysfakcją stwierdziliśmy, że nasi najmłodsi mieszkańcy wykazali się ogromną wiedzą dot. ekologii i ochrony środowiska naturalnego.

Zainteresowani programem „Czyste Powietrze” mogą skorzystać z bazy wiedzy na ogólnopolskiej stronie programu: <https://czystepowietrze.gov.pl/>

BEATA PALUSZEK

Rodzinnie pielęgnują tradycje Zagórzan

Dwie zagórzzańskie rodziny zostały wysoko ocenione i nagrodzone w konkursie „Małopolska niedaleKO tradycji”.

I miejscem komisja konkursowa nagrodziła rodzinę Kotarbów z Kasinki Małej, zaś III miejsce otrzymała rodzina Rapaczów z Olszówki. A konkurencja była spora. Na konkurs nadesłano bowiem 47 prac konkursowych z 6 powiatów (3 z pow. krakowskiego, 10 z pow. limanowskiego, 22 z pow. nowosądeckiego, 10 z pow. tarnowskiego, 1 z pow. bocheńskiego, 1 z pow. suskiego).

Aby wziąć udział w konkursie należało familijnie, własnoręcznie, przygotować tradycyjne ozdoby choinkowe z ekologicznych materiałów.

Komisja docenia imponujące zdolności manualne oraz zaangażowanie całych rodzin w wykonanie ozdób – czytamy w protokole konkursowym. To rodzinne spotkanie i wspólna praca przypominają o wartości jaką niesie pielęgnowanie dawnego zwyczaju wspólnego przygotowania do Świąt Bożego Narodzenia. Szczególnie cenny jest powrót do najdawniejszych tradycji, dawnych form i naturalnych materiałów: słomy, lnu, wydmuszek, waty, orzechów, opłatków, bibuły.

Organizatorem konkursu było Małopolskie Centrum Kultury SOKÓŁ w Nowym Sączu.

MAGDA POLAŃSKA

fot. arch. rodziny Kotarbów i Rapaczów, MCK Sokół

Na Zagórze zawsze można liczyć!

Uroczysty Odpust ku czci św. Jana Pawła II w nowoposwięconej kaplicy Ośrodka Rekolekcyjnego na Śnieżnicy nie zgromadził tłumów. Bo to i pogoda nie bardzo dopisała, i szalejąca wokół pandemia odcisnęła swoje piętno... Wielu odmówiło udziału w uroczystości, wielu z niej zrezygnowało. Jednak są tacy ludzie, na których zawsze można liczyć. To Zagórze, którzy zachowując wszelkie nakazane środki ostrożności, przybyli jednak na Śnieżnicę, aby razem z Gospodarzem miejsca, ks. Maciejem Ściborem oraz całą „załogą” Ośrodka przygotowującą to szczególne święto, w sposób godny i podniosły uczcić nowego Patrona kaplicy.

Uczestnicy uroczystości wzięli udział we Mszy św. odpustowej, a bezpośrednio po niej skupili się wokół rzeźby Karola – turysty. Odślonięto

tam pamiątkowe tablice z nazwiskami osób, które wsparły sprowadzenie i umieszczenie tego pomnika na terenie Ośrodka.

Jeszcze podczas ogłoszeń, od ambo-ny, ks. kapelan podkreślał zaangażowanie kreatorów marki Zagórzańskie Dziedziny w oprawę odpustowej uroczystości.

– Jak na odpust przystało są również kramy, ale nie takie zwyczajne, bo z zagórzańskimi specjalami – mówił ks. Maciej Ścibor. – Mamy dzisiaj rękodzieło, ozdobne pierniczki, serki, miód i wyroby pszczele oraz regionalne potrawy przygotowane przez gospodynie z Łętowego. Można spróbować zupy z korpiewli, pierogów z suszonymi śliwkami, czy

górzeńskimi pierogami z suszonymi śliwkami rozkoszował się J. E. Arcybiskup Marek Jędraszewski, Metropolita Krakowski, który na Śnieżnicę przybył aby poświęcić odnowioną kaplicę i nadać jej wezwanie św. Jana Pawła II. Na pamiątkę tego wydarzenia otrzymał zrobioną przez Małgorzatę Suder pierownikową replikę śnieżnickiej kaplicy. Księża koncelebransi wyjechali tego dnia z Ośrodka z pierniczkami, na których widniała zagórzeńska parzenica.

MAGDA POLAŃSKA

kołacza z bryndzą. Jakby komu było mało to zapraszamy na poczęstunek potrawami i wypiekami z naszej kuchni, tej ze Śnieżnicy – zachęcał celebrans. Po poczęstunku, gdy spotkamy się znowu tutaj w kaplicy, muzyką wielbić będą Pana górale z Olszówki – rodzinna kapela Kościelniaków zgodziła się koncer-

tować dla nas i dla św. Jana Pawła II. Bo wiecie, na naszym terenie od jakiegoś czasu działają Zagórzeńskie Dziedziny. My również włączamy się w tę inicjatywę i wspieramy rozwój tej marki lokalnej – dodał kapelan.

Dwa dni wcześniej, podczas pierwszej części uroczystości odpustowej, za-

Papież rozkochany w Gorcach i lokalnej kuchni

„Mama często mówiła, że Wojtyła zawsze był święty – już za życia, jako ksiądz, kardynał i w końcu papież. I później się okazało, że jej słowa się sprawdziły”.

Z wszystkich zakątków świata w sposób znaczący umiłował sobie Gorce. Karol Wojtyła, późniejszy papież Jan Paweł II, przyjeżdżał w góry, by nacieszyć się ich pięknem, spokojem i móc w ciszy porozmawiać z Panem Bogiem. Wędrując po Gorcach zatrzymywał się w domu należącym do rodziny Marii Adamczyk w Lubomierzu. Pobyt i odwiedziny w górach wspomina jej syn – Jan Adamczyk.

Pani Maria Adamczyk to znajoma papieża Jana Pawła II z czasów młodości. Jak i kiedy rozpoczęła się ta relacja?

– Pamiętam, jak mama opowiadała, że była jeszcze młodzianka, kiedy pierwszy raz spotkała Wojtyłę. To było lato 1949. Szedł wraz z krakowskimi studentami z Mogielicy i schodząc na gościniec trafił na pierwszy, znajdujący się najbliższej żółtego szlaku dom. W środku dziesięciu domowników, kuchnia i pokój. Moja babcia, Władysława, widząc tak dużą grupę trochę się zmartwiła, ale po namyśle zaproponowała im świeże siano, a oni ochoczo na to przystali. Ugościła ich więc w stodole, tylko księdzu, z racji szacunku wobec niego, dostało się łóżko w izdebce. Okazywał zainteresowanie dla spraw rodzinnych Adamczyków, pytał, jak im się tu żyje i wciągał w rozmowę. Podczas pobytu turystów każdy dzień rozpoczynał się od Mszy św., a potem wychodzili co prędzej w góry. Wrażliwość Wojtyły nie pozwalała mu patrzeć na tę ciężką pracę w polu, którą wykonywała Marysia, wtedy czternastolatka, więc prosił mojego dziadka, by pozwolił jej iść z nimi na wędrowkę.

ZDJĘCIE Z ARCH. PRYWATNEGO NADESŁALI ANNA I TOMASZ PAJDZIK Z LUBOMIERZA

Wędrowka Karola Wojtyły grzbietem polany Podskąty w Lubomierzu

A księdzu nie wypadło odmówić...

J. A.: Tak jest. Z szacunku do jego pozycji dziadek przyzwalał na takie prośby. Wojtyła był bacznym obserwa-

torem i widział, że mama, będąc najstarszą z rodzeństwa, miała najwięcej obowiązków i na niej spoczywało dużo, czasami zbyt dużo. Ludzie wtedy żyli

z gospodarki i tego trzeba było pilnować, dlatego starsze dzieci zaganiano do pracy na roli. Wojtyła nie był obojętny na ten widok i tę powszechną biedę. Zabierał mamę ze swoimi znajomymi w góry, a po powrocie częstowali domowników krakowskimi przysmakami. Dużo rozmów i jeszcze więcej śmiechu, tak to wyglądało.

Razem chodzili w góry, razem się modlili i razem jadali. Czym częstowano papieża w Rzekach?

– Kycioki. Przede wszystkim kycioki. Ilekroć mama robiła tę potrawę w domu, tyle razy wspominała, że to był ulubiony posiłek Wojtyły przygotowywany specjalnie dla niego. Te kluski ziemniaczane trafiały mu szczególnie w gust, ponieważ nierzadko sam o nie prosił. Tarte, surowe ziemniaki, odciskane z wody w lnianym worku. Odcisnięta masa była odstawiana na bok, zaś odciedzona woda wylewana, a pozostały krochmal przechowywano na później i już stwardniały dodawano do tarty. Z tego z kolei ugniatano podłużne, na moje oko trzy na półtora centymetrowe kluski i wrzucano je do gotującej się, posolonej wody. Wtedy one się robiły takie szare, kosmate. Krochmal się dodatkowo zagęszczał i łączył z masą. To był bardzo pożywny pokarm stanowiący pełen obiad. Jedna miska dla dzieci, druga dla studentów i trzecia dla księdza. Do tego lubił tak zwaną sapkę – zupę robioną na bazie mąki pszenicznej, gotowanej we wrzącej i osolonej wodzie. Nierzadko dokładano rogałe czy bryndzę lub inne tłuszcze. Poza tym częstowali go tu też plackami robionymi na słoninie przetrzymywanej w spynniku na strychu. Ciasto się tarło, odciskało i dodawało odrobinę masy z ziemniaków – trochę surowych, trochę gotowanych. Z tego formowało się placki i piekło na blasze kutej, a potem odkładano je na bok. Jak się żar porządnie w piecu wypalił, to otwierało się jego drzwiczki, jeszcze raz się wkładało te placki do środka, a one dochodziły tym dymem drzewa bukowego i wyjmowało się ciepłe. Do dziś czuję ten zapach (śmiech).

Brzmi niezwykle smacznie...

– Smakuje jeszcze lepiej, zapewniam (śmiech).

FOT. PRZESŁAŁA P. MARIA NAWIEŚNIAK

Jan Adamczyk (druh drugi od lewej, licząc od Jana Pawła II) podczas pielgrzymki druhów OSP z terenu Gminy Mszana Dolna do Rzymu, lata 80 – te XX w.

Jan Adamczyk w swoim domu

Swojski klimat, naturalność. Czy zatem czuło się jakiś dystans względem księdza?

– Studenci nazywali go Wujkiem, bardzo rzadko ktokolwiek mówił mu po imieniu czy zwracał się do niego per „ksiądz”. Mama zawsze wspominała, że

biła od niego aura serdeczności i nie sposób było go nie lubić, a jego charyzmą przyciągała ku niemu każdego. Z tego też powodu miało się wrażenie, że rozmawia się z nim, jak z kimś równym sobie. Przede wszystkim autentyczność – jego emocje były prawdziwe i wyrażał je w każdym niemalże słowie, przez co ludzie do niego lgnęli. Tak samo było z moją mamą, bo chociaż rozumiała, że jest on bardzo wykształcony i odczytany, to nie czuła żadnego dystansu, żadnej różnicy podczas wymiany zdań z księdzem Wojtyłą.

Widocznie sympatia musiała być obustronna, ponieważ ksiądz wracał jeszcze do Lubomierza i nocował u rodziny Adamczyków, prawda?

– Tak, był parę razy, jeszcze jako ksiądz. Bez wątplenia polubił rodzinę mojej mamy i ją samą, ponieważ to właśnie on miał dawać ślub moim rodzicom. Niestety, w obawie przed dłuższym biesiadowaniem po weselu, ówczesny proboszcz z Lubomierza ustalił termin ślubów na wtorek, a że był to środek tygodnia, to ksiądz Wojtyła musiał pełnić swoje obowiązki w Lublinie i nie mógł przyjechać. Parę miesięcy potem podarował im flakon i obrus, jako prezent

ślubny. Ja pamiętam, jak ten flakon się stłukł i kiedy wspólni znajomi mamy i papieża byli u niego na prywatnej audiencji, dostali od niego przykaz, by posłać Marysi kolejny flakon, jako substytut tego zbitego (śmiejch).

Rozumiem zatem, że Pańska mama utrzymywała bliskie kontakty także i ze znajomymi papieża?

– Tak, to było nieuniknione, ponieważ ci krakowscy studenci nie odstępowali Wojtyły ani na krok. Wszędzie wędrowali razem, to i moja mama zdążyła ich dobrze poznać. Była z tego bardzo zadowolona i niejako dumna, zwłaszcza, że parę lat później stali się oni dość znanymi postaciami w sferze publicznej, a przyjaźń z moją mamą nadal bardzo pielęgnowali. Często ją odwiedzali. Józefa Hannelowa, zastępczyni redaktora „Tygodnika Powszechnego”, jej mąż, Jacek Hannel, wykładowca fizyki jądrowej, czy też profesor Jerzy Janik – znakomite osobowości i do brzy znajomi mojej mamy.

Oni wracali – Wojtyła już nie?

– Na Lubomierz zawitał kilkanaście lat później. Dokładniej w 1977 roku. Wtedy to zjawił się u nas incognito i zamieszkał w drewnianej chatce, w której w jednym pomieszczeniu trzymano sprzęt budowlany, a w drugiej stało łóżko polowe i mały stolik. Spartańskie warunki. Mieszkał tam jak asceta, a jego głównym zajęciem było czytanie modlitewnika. Myśmy widzieli, jak sam wyłożył ścieżkę przed drzwiami chatki

kamieniami przyniesionymi własnoręcznie z pobliskiej rzeki. Do końca jego pobytu zastanawialiśmy się, kim jest ów jegomość. Dotarło to do nas dopiero ostatniego dnia, kiedy przyjechał po niego jego kierowca, Józef Mucha. Mama poznała go, bo też parę razy bywał u niej kilka lat wcześniej i wtedy zrozumiała, że to kardynał Wojtyła.

Rok później został wybrany papieżem. Jak odebrali to tutejsi?

– Były łyzy płynące z oczu ze szczęścia i wzruszenia. Nie zapomnę tej chwili nigdy. To było dla nas potrójnie wyjątkowe. Raz, ponieważ mama znała go osobiście. Dwa, bo to był nasz papież, Polak. I trzy, zważywszy na tę przepowiednię, która krążyła wśród ludzi, mówiącą, że po tym, jak Wojtyła złapał spadające na ziemię berło w Ludźmierzu, z pewnością będzie władał całym Kościołem na ziemi.

Jego pontyfikat z pewnością był bardzo bliski Pańskiej rodzinie. Czy można było odczuć, że w jakiś sposób zmienia się ona poprzez śledzenie działań papieża?

– Oczywiście. Te czasy, w których ja się wychowywałem, to były lata komunizmu. Można było skrócić w byle jaką, nierzadko złą drogę. Jednakże ja zawsze czułem, że mam swój drogowskaz i nie zgubię się nigdzie. Rodzice usilnie starali się przekazywać mi wiarę i wskazywali na postać papieża. Przez to i też dzięki wspólnej modlitwie dostawaliśmy wiele

łask od Boga. I wciąż dostajemy. Wybór na papieża, zamach na jego życie i w końcu kanonizacja – to jedne z najważniejszych momentów, które przeżywaliliśmy bardzo mocno w naszej rodzinie. Zwłaszcza ogłoszenie Wojtyły świętym było dla nas niesamowicie przejmujące i do dziś napawa nas wielką radością. Mama często mówiła, że Wojtyła zawsze był święty – już za życia, jako ksiądz, kardynał i w końcu papież. I później się okazało, że jej słowa się sprawdziły (uśmiech i łyzy wzruszenia).

Lubomierz może się szczycić z tego, że gościł tak wielką postać – papieża Jana Pawła II. Gorce już na zawsze zostaną naznaczone jego obecnością.

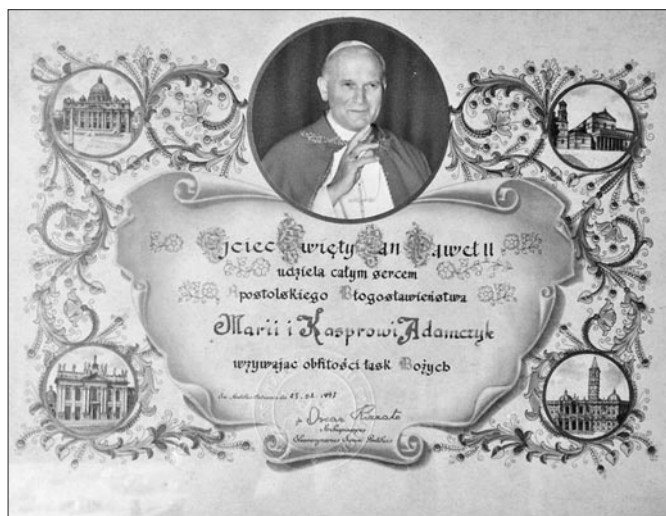
– Zgadza się. To może wydawać się przesadzonym stwierdzeniem, ale tak właśnie jest. Ukochał to miejsce szczególnie. Teraz pozostała nam tu po nim chatka, w której mieszkał, dziś zwana Papieżówką. Poza tym co roku w drugą niedzielę czerwca spotykamy się w kapliczce Na Ogrodach, gdzie Wojtyła odprawiał Msze święte podczas swojego pobytu w Lubomierzu. To wielki zaszczyt, że właśnie u nas przebywał przyszły papież. Być może nie ma go tu fizycznie, ale z całą pewnością czuć jego obecność dokoła. Tu wędrował, tu się modlił, tu zostawił dla nas swoje wskazówki. Nasz osobisty święty.

Dziękuję za rozmowę.

KLAUDIA GAWRONEK

Błogosławieństwo Ojca św. Jana Pawła II dla rodziny Adamczyków

Łętowanie za pan brat z przyrodą

W okresie od czerwca do października 2020 r. w Łętowie realizowano projekt pn. Łętowanie za pan brat z przyrodą.

Stowarzyszenie Łętowanie wykorzystując dotację pozyskaną z Wojewódz-

kiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej zorganizowało wiele wydarzeń mających na celu poszerzenie wiedzy z zakresu ekologii.

W ramach projektu 67 dzieci z Łętowego i okolic miało okazję uczestniczyć w zajęciach Akademii Odkrywców pro-

wadzonych podczas wakacji przez dr inż. Magdalenę Mirek, pracownika naukowego Polskiej Akademii Nauk.

Zorganizowano również kilka wyjazdów do pasieki w Kasince Małej, Ojcowskiego i Tatrzańskich Parków Narodowych, skansenu w Laskowej, ogrodu botanicznego, ZOO w Krakowie i kopalni soli w Wieliczce. Łącznie w wycieczkach uczestniczyło 259 dzieci i dorosłych.

Projekt zakończył się warsztatami ekologicznymi w miejscowej sali bankietowej, w których wzięło udział blisko 100 osób. Oprócz szkolenia przygotowano poczęstunek oraz zorganizowano konkurs z zakresu wiedzy ekologicznej, podczas którego nagrodzono 27 dzieci. Nagrodą w konkursie były bony подарunkowe na zakup artykułów sportowych. Osobom dorosłym wręczono bony na zakup roślin.

Łączna wartość projektu wyniosła 35 000 zł, w tym 24 455,55 zł pokryto z dotacji, pozostałą kwotę pokryli uczestnicy projektu.

Z uwagi na sytuację epidemiologiczną stowarzyszenie nie mogło zrealizować wszystkich zaplanowanych działań, tym samym nie wykorzystano całej przyznanej przez Fundusz dotacji.

EDYTA TROMICZAK-KRZANIK

Kłótnie i awantury na wsi

O awanturę i kłótnie nie było na wsi trudno. Przyczyny były najczęściej błahe. Inne były u chłopów – mężczyzn, inne u bab – kobiet.

Chłopi kłócili się najczęściej w polu, o miedzę (‘waziutki pas ziemi, nieorany, będący granicą między polami’), o granice pól, które przeważnie były słabo wyznaczone miedzuchami (miedzami) lub peckami (‘duży kamień wbity w ziemię’). Niekiedy były to granice umowne, uzgodnione po dobrej woli między właścicielami – sąsiadami. Ale gdy nagle diabeł zamieszał, przychodziła złość

i wzajemna nienawiść, te granice znikaly i każdy ciągnął na swoją stronę.

Na przykład Wojtek i Jasiak mieli sąsiadujące pola, rozdzielone miedzuchem. Ale nagle Wojtek zaczął ten miedzuch podorywać, przesuwał granicę i przyczyniał sobie tę waziutką skibkę, „po siaj-tecku”. I tak co roku. Jasiak się w końcu zdenerwował i od słowa do słowa – wybuchła awantura. Jasiak wyprowadził polowych (‘znawców spraw rolnych i jednaczych’), ci jednak nie doprowadzili do ugody między rozsierdzonymi chłopami i sprawa oparła się o sąd. Jasiak wziął adwokata i wpłacił mu sporą kwotę jako wynagrodzenie. I zaczęło się prawo. Adwokaci, obu stron, jak powszechnie uważano, przeciągali sprawę i „doili głupich chłopów”, którzy zamiast łożyć w gospodarstwo, łożyli na sądy i na adwokatów.

Przyczyną awantury chłopów mógł też być las, gdzie na przykład Maciej ściał drzewo Kasprowi, twierdząc, że ściał na swoim, w swojej kwaterze lasu.

A baby? Kłótnia najczęściej rozpoczynała się z powodu kur (o kury). Ku-

ry, jak to kury, gdy je wypuszczano z kurnika hurmem leciały na świeżo zatorane pola sąsiadów i grzebły, wyjadając co tylko posiane ziarno lub inne nasiona. I znów awantura gotowa. Kury robiły również szkody w ten sposób, że włożyły w stojące jeszcze zboże, przed żniwami, najchętniej w pszenicę lub owies, bo żyto miało słomę twardszą, i ścieliły sobie tam gniazda, niszcząc to zboże. Czasem też niosły tam jajka. Kiedy indziej zaś „odbiły się” od swojego gniazda, gdzie miały wyznaczone miejsce do niesienia jajek, i robiły sobie własne gniazda w płocie (plecionym z gałęzi) i tam, w zaciszu niosły jajka. Czasem było to wspólne gniazdo kur dwu, a nawet kilku sąsiadek. Opowiadał mi kolega, że pewnego razu jego rodzice znaleźli w takim gnieździe siedemdziesiąt jajek. Zdarzało się też, że w takim gnieździe jakaś kwoka wysiedziała kurczęta. I znów awantura gotowa. Baby, np. Wojtkowa i Jaśkowa, wychynęły z chałup i na osiedlu narobiły rwetesu, rumoru. Wrzeszczały i wyzywały jedna drugą,

Kadr z filmu Sami Swoi, reż. Sylwester Chęciński, scenariusz Andrzej Mularczyk

obrzucając się wyzwiskami i przezwiskami jak: *ty smato, ty chadro, ty chole-ro* i innymi. I dochodziło do takiej sceny, jak ta powszechnie znana: Wojtkowa obróciła się tyłem do Jaškowej, podniosła spódnice i krzyknęła: *Wyliz mi rz...! Albo Pocałuj mnie w rz...!* A Jaškowa nie pozostała dłużna i odkrzyknęła: *Pón syndzia ci wylize!* Była to więc zapowiedź, że sprawa trafi do sądu i będzie się toczył niekończący się proces.

A sąsiedzi stali obok na osiedlu i cieszyli się, mieli i teatr, i uciechę.

I tak się mogło powtarzać. A pieniądze szły do ręki „mecenatów” i niekiedy chłop sprzedawał ostatniego wieprzka lub nawet ostatnią krowę na prawa. Całe szczęście, że to, jak sądzę, już historia, bo obecnie niewielu gospodarzy uprawia pola, a i gospodynie coraz rzadziej hodują kury.

Prof. dr hab. JÓZEFA KOBYLIIŃSKA

Prof. dr hab. Józefa Kobylińska jest językoznawcą, pracownikiem naukowym Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie (dawniej Wyższej Szkoły Pedagogicznej, a potem Akademii Pedagogicznej), gdzie pełniła szereg funkcji, m. in. wicedyrektora Instytutu Filologii Polskiej, prodziekana i dziekana Wydziału Humanistycznego; jest wychowawcą wielu pokoleń nauczycieli polonistów oraz licznych badaczy języka. Urodziła się w Mszanie Dolnej. Mimo, iż swoje prywatne i zawodowe życie związała z Krakowem, swoje zainteresowania ulokowała w stolicy Zagórzan i jej okolicach. O zainteresowaniach badawczych prof. Józefy Kobylińskiej zdecydowało właśnie miejsce urodzenia oraz bardzo dobra znajomość kultury i gwary górali zagórzeńskich. Stąd kierunki jej naukowych dociekań koncentrują się wokół czterech tematów: pisarstwo Władysława Orkana, gwara zagórzeńska, język Ksiąg gromadzkich wsi Kasina Wielka oraz historia, zwłaszcza najnowsza, jej małej ojczyzny. Od 1965 r. jest członkiem Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego (Oddział w Mszanie Dolnej). Jest niekwestionowanym autorytetem w dziedzinie spuścizny Zagórzan (gwa-

Prof. dr hab. Józefa Kobylińska

ry, stroju, zwyczajów, obrzędów, biografii ważnych dla rozwoju regionu Zagórzan, nazw miejscowości, przysiółków, szczytów górskich, polan, nazwisk występujących na tym obszarze itp.). Swoją wiedzę na ten temat prof. dr hab. Józefa Kobylińska dzieli się hojnie z mieszkańcami Gminy Mszana Dolna.

Mimo swojego wieku (92 lata) prof. Józefa Kobylińska pozostaje w stałym, częstym kontakcie z przedstawicielami Gminy Mszana Dolna udzielając porad, konsultacji i wyjaśniając wiele kwestii dot. gwary zagórzeńskiej, prawidłowej odmiany nazw przysiółków i szczytów górskich zlokalizowanych na terenie Gminy Mszana Dolna, szeroko pojętej historii, kultury i tradycji ludowej tego regionu, biografii osób szczególnie zasłużonych dla obszaru zamieszkałego przez górali zagórzeńskich. Efektem tych działań jest spory zbiór opracowań prof. Kobylińskiej związanych bezpośrednio z historią, tradycjami i kulturą Zagórzan, który w ciągu 2019 roku przekazała do wykorzystania przez mieszkańców Gminy. Niektóre z nich

napisane zostały do biuletynu „Nasza Gmina Mszana Dolna”.

Wśród artykułów napisanych przez prof. dr hab. Józefę Kobylińską, które autorka przekazała do Urzędu Gminy Mszana Dolna są m. in.:

- „Kasina Wielka – miejsca pamięci”
- „Jeszcze o goralenvolku i Zagórzeńcach”
- „O nazwie miejscowości Słomka”
- „Nazwy spadków”
- „Jak wieś Mszana Dolna miastem się stała”
- „Historia nazwy Łostówka”
- „Nazwy pokrewieństwa w księgach gromadzkich wsi Kasina Wielka (Pow. Limanowski) XVI-XVIII w.”
- „Obraz ojca w utworach Władysława Orkana”
- „Wyrazy nazywające kłótnię”
- „Nazwy materialnych powinności rodzinnych w XVI-XVIII w. (na przykładzie Ksiąg gromadzkich wsi Kasina Wielka)”
- „Jak Zagórzeńskie postrzegają psa”
- „Jak się dawniej witano, żegnano, pozdrawiano i nawiązywano rozmowę” – artykuł napisany specjalnie do gazety „Nasza Gmina Mszana Dolna”
- „Pasierbiec i Matka Boska Pocieszna” – artykuł napisany specjalnie do gazety „Nasza Gmina Mszana Dolna”
- „Imiona OO. Dominikanów krakowskich w „Księgach gromadzkich wsi Kasina Wielka” (XVII-XVIII w.)
- „Jak się moja wieś urbanizowała”
- „Mszańskie cmentarze, mogiły i miejsca pochówków”
- „Językowe zagadki nazwy Niedźwiedź”.

Z artykułów tych mogą korzystać wszyscy mieszkańcy Gminy Mszana Dolna.

Materiały te stanowią cenną skarbnicę wiedzy na temat regionu Zagórzan – nazw, gwary, tradycji, obrzędów, historii, miejsc pochówku, życia Zagórzan na przestrzeni wieków i lat.

31 sierpnia br. Wójt Bolesław Żaba wyróżnił prof. dr hab. Józefę Kobylińską przyznając nagrodę za wybitne osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury w ciągu roku 2019.

MAGDA POLAŃSKA

Przy zagórzańskim stole ugościły przedstawiciele branży turystycznej z regionu

Drugie projektowe warsztaty z gotowania potraw regionalnych przeprowadzone przez Śworne Babki z Łętowego były nie mniej ekscytujące i smaczne, niż te pierwsze. Tym razem łętowskie gospodynie zaprosiły swoich gości do siebie. W miejscowej remizie OSP wyczarowały zagórzańską łąkę, grządkę i kawałek lasu... Na pięknie zaaranżowanym na tę okoliczność zagórzańskim stole były też produkty z ich spiżarni!

Na warsztaty, podczas których uczyły gotowania czterech zagórzańskich potraw: zupy z korpieli, sapki, pierogów z suszonymi śliwkami i kołoca z bryndzą, zaprosiły tym razem przedstawiciele obiektów turystycznych z regionu. Uczestnicy spotkania, zachwyceni tradycyjnymi smakami, już przy stole snuli plany wprowadzenia tych potraw w menu swoich obiektów oraz polecania swoim gościom warsztatów z ich gotowania. Rozkoszne smaki pieściły podniebienia gości Śwornych Babek, a zapachy unoszące się w pomieszcze-

niu i wrażenia estetyczne zagórzańskiego stołu tylko potęgowały przyjemne doznania.

Zainteresowanie tymi potrawami przerosło nasze oczekiwania – projektowe warsztaty podsumowują panie z KGW Łętowe. Z pewnymi obawami pisałyśmy wniosek grantowy i zapraszałyśmy na nasze warsztaty. Okazało się, że w naczyniach nie została ani kropla, na stołach nawet okruszek, a zadowolono-

nym gościom bardzo smakowały przygotowane przez nas dania. Warto tutaj również dodać, że nasza „korpelanka” otrzymała 1 miejsce w powiatowym konkursie „Przysmaki Kół Gospodyń Wiejskich” – to dobry prognostyk, ale i rekomendacja dla naszych potraw.

Kolejne warsztaty z przygotowania czterech tradycyjnych potraw są częścią projektu realizowanego przez KGW Łętowe. „Warsztaty kulinarne z przygotowa-

Projekt „Warsztaty kulinarne z przygotowania tradycyjnych potraw zagórzańskich sposobem na rozszerzenie działalności odpłatnej Koła Gospodyń Wiejskich w Łętowie” realizowany jest w ramach Małopolskiego Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej – Subregion Sądecki, przy wsparciu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego.

MAGDA POLAŃSKA

nia tradycyjnych potraw zagórzańskich sposobem na rozszerzenie działalności odpłatnej Koła Gospodyń Wiejskich w Łętowie”, na który łętowianki otrzymały grant z Małopolskiego Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej – Subregion Sądecki. W jego ramach gospodynie miały wytypować cztery potrawy regionalne, na które, po przeprowadzeniu odpowiedniej procedury, zostaną złożone wnioski o wpis na Listę Produktów Tradycyjnych oraz Regionalnego Dziedzictwa Kulinarne w Małopolsce. Finałnie potrawy te mają stanowić dodatkową kartę zagórzańskiego menu w restauracji Pensjonatu Szczebel w Mszanie Dolnej. Kolejne obiekty planują już wprowadzić taki jadłospis również u siebie. Gospodynie z Łętowego szykują się także do przeprowadzania warsztatów z gotowania tych potraw oraz uzyskania Znaku Promocyjnego Zagórzańskie Dziedziny na te warsztaty.

W ramach projektu powstanie również spot reklamowy o czterech zagó-

rzańskich potrawach (zupie z korpeli, sapce, pierogach z suszonymi śliwkami i kołocu z bryndzą) oraz ulotka informująca o ich pochodzeniu, właściwościach zdrowotnych, okolicznościach, w jakich jadali je drzewiej Zagórzanie oraz możliwości wzięcia udziału w warsztatach z ich gotowania.

Fundusze Europejskie Program Regionalny Rzeczpospolita Polska MAŁOPOLSKA Unia Europejska Europejski Fundusz Społeczny

Projekt realizowany w ramach Programu Grantowego Małopolskiego Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej - Subregion Sądecki, przy wsparciu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Ministerstwo Inicjatyw Społecznych i Równowagi Regionalnej tozch FRR RZECZPOSPOLITA POLSKA MINISTERSTWA EKONOMII I INICJATYWY SPOŁECZNEJ I RÓWNOWAGI REGIONALNEJ Cumulus MiLA

„Oddychaj tyle razy ustami, ile razy jesz nosem”

Kiedyś przeczytałam gdzieś powyższą sentencję i pomyślałam wówczas: „co za bzdury?”, przecież nigdy nie jemy nosem, a oddech ustami zdarza się nam dość często. Z biegiem czasu, bogatsza o nowe doświadczenia, w oparciu o zdobytą wiedzę, przeanalizowanie najnowszych badań myślę, że jednak w tych słowach mieści się głęboka treść i powinny być one bardzo często przywoływane.

Dlaczego oddech jest tak istotny?

Oddech, to najbardziej prymarna, podstawowa czynność każdego człowieka. Rodząc się łapiemy pierwszy oddech i umierając wydajemy tzw. „ostatnie tchnienie”. Udowodniono, że człowiek bez jedzenia jest w stanie dość długo przetrwać, bez wody już zdecydowanie krócej, ale zdecydowanie najkrócej człowiek jest w stanie przetrwać bez oddechu. Jest to sprawa oczywiście indywidualna, ale przyjmuje się tzw. zasadę trójki. Mówi ona o tym, że

”

Jaki zatem powinien być prawidłowy oddech? Regularny, delikatny, jak mówi Patrick McKeown wręcz niewidoczny dla otoczenia. Zwróćmy uwagę jak oddychają osoby ciężko chore, ich oddech jest ciężki, niemiarowy i zazwyczaj bardzo widoczny.

człowiek jest w stanie przeżyć do 3 tygodni bez jedzenia, do 3 dni bez wody i do 3 minut bez tlenu.

Oddech dotlenia, odżywia i usprawnia nasz organizm. O co więc chodzi, skoro wszyscy oddychamy? Rzecz bardzo prozaiczna, a zarazem ogromnie ważna, chodzi o **sposób oddychania**. Wielu z nas nie zdaje sobie absolutnie

sprawy, że oddychanie przez usta może być przyczyną szeregu zaburzeń. Zaburzeń, które są połączone łańcuchowo i jak kula śnieżna nabierająca wraz z toczeniem się coraz więcej śniegu, tak nieprawidłowe oddychanie przyczynia się do całej masy problemów z niego wynikających.

Jaki zatem powinien być prawidłowy oddech? Regularny, delikatny, jak mówi Patrick McKeown wręcz niewidoczny dla otoczenia. Zwróćmy uwagę jak oddychają osoby ciężko chore, ich oddech jest ciężki, niemiarowy i zazwyczaj bardzo widoczny. Powinniśmy oddychać tylko nosem, a jama ustna powinna nam służyć tylko do jedzenia i mówienia. Jeżeli oddychamy w ten sposób, od samego początku, to język przy zamkniętej buzi pięknie układa się na podniebieniu, wypełnia je „po brzegi” i w cudowny, niezauważalny sposób je formuje („Najważniejszym aparatem ortodontycznym, który wszyscy macie i używacie przez 24 godziny na dobę jest wasz język” (Raymond Silkman)). Zupełnie inaczej rzecz wygląda, gdy

utrzymujemy otwartą buzię, oddychamy przez usta, a język spoczywa na dnie jamy ustnej. Wówczas podniebienie nie mające odpowiedniego wsparcia/rusztowania ulega zwężeniu, a co za tym idzie diametralnie zmienia się ułożenie zębów. Następuje cała gama zaburzeń z dziątki „wady zgryzu”. Oczywiście nie jest to od razu widoczne np. u 3- latka, ale z czasem wada ta uwidacznia się coraz bardziej. Dodatkowo bardzo często język napiera na dolne lub górne zęby powodując ich protuzję, czyli wychylenie do przodu.

Z mojego logopedycznego punktu widzenia najbardziej charakterystyczną cechą złego umiejscowienia języka podczas oddychania przez usta są różnego rodzaju wady wymowy. Do najbardziej charakterystycznych należą mowa nosowa, seplenienie międzyczębowe, seplenienie boczne. Jak trudno z taką wadą walczyć wiedzą najlepiej Ci, którzy się z nią się borykali. Narząd artykulacyjny to część układu oddechowego, który jest nieodłącznym elementem tworzenia dźwięków ludzkiej mowy. W związku z tym rzecz jasna, że prawidłowe funkcjonowanie procesu oddychania bezpośrednio łączy się z prawidłowym tworzeniem wypowiedzi.

Ale to jeszcze nie koniec ewentualnych skutków oddychania przez usta. Kolejnym, aczkolwiek nie mniej ważnym, jest często ubytek na naszej urodzie. Zmieniają się niestety rysy twarzy. Mięśnie twarzy pracują nieprawidłowo – dochodzi do obniżenia napięcia mięśnia okrężnego ust, mięśni policzków i żuchwy. Otwarte usta pociągają za sobą mięśnie policzków, które napierają na zęby, twarz się wydłuża, żuchwa cofa, oczy sprawią smutny wyraz. Istnieje nawet medyczne określenie takiej twarzy, określa się ją mianem twarzy adenoidalnej. Jako ciekawostkę przytoczę eksperyment, który w latach 60-ych przeprowadził pewien dentysta. Blokował on nosy młodych małpek silikonowymi zatyczkami. Rezultaty były zaskakujące. Zwierzętom wydłużyła się dolna część pyszczka, a zęby wyrosły bardzo krzywo. Ten mało humanitarny eksperyment dał jednak silny dowód na to, że oddychanie przez usta powoduje deformacje twarzy.

Jeżeli myślicie, że to już koniec ewentualnych skutków, to niestety jesteście w błędzie. Kolejny aspekt nieprawidłowego toru oddechowego dotyczy naszej postawy. Oddychanie przez usta powoduje zmianę toru oddechowego na piersiowy. Może wpływać na wysunięcie głowy i barków w przód, co niesie ze sobą zmiany w krzywiznach kręgosłupa. Aktywna górna część klatki może powodować napięcia mięśni szyi oraz bóle głowy.

Czasem podczas wizyt w gabinecie logopedycznym rodzic niejako na głos zastanawia się dlaczego moje dziecko słabo śpi, często się dekoncentruje, często też bywa zmęczone i blade. Otóż i w tym przypadku odpowiedź można znaleźć w nieprawidłowym sposobie oddychania. U dziecka które śpi z rozchylonymi ustami mogą pojawiać się zaburzenia snu, co wtórnie skutkuje przewlekłym zmęczeniem, trudnościami w koncentracji uwagi. Dzieci z nieprawidłowym torem oddechowym często wydają się być bardziej męczliwe niż ich rówieśnicy, mniej aktywne i spostrzegawcze. Organizm otrzymuje za mało tlenu i szybciej się męczy. Pojawia się uczucie znużenia, ból głowy, rozdrażnienie. Długotrwały „głód tlenowy” prowadzi do pogorszenia sprawności intelektualnej. Ponadto dziecko, które oddycha przez usta bardzo często popada w infekcje górnych dróg oddechowych, ponieważ powietrze zamiast przechodzić przez jamę nosową, gdzie powinno się ogrzać i oczyścić, wpada bezpośrednio wraz z wszelkimi zanieczyszczeniami do jamy ustnej, co niejednokrotnie jest właśnie przyczyną infekcji górnych dróg oddechowych.

W tym miejscu należy bardzo wyraźnie podkreślić, że czym innym jest nawykowe oddychanie przez usta, a czym innym patologiczne oddychanie przez usta, spowodowane różnymi problemami anatomicznymi, np. przerostem trzeciego migdała, skróconym wędzidełkiem podjęzykowym, itp. Niestety konsekwencje w obydwu przypadkach bywają takie same. Różnica polega na tym, że w pierwszym przypadku łatwiej podjąć kroki zaradcze, korzystając z rady specjalizującego się w tej dziedzinie logopedy czy fizjoterapeuty, natomiast w drugim raczej

konieczna będzie interwencja laryngologiczna czy chirurgiczna. Tak, czy inaczej zawsze należy bacznie obserwować dziecko i jak najszybciej podjąć kroki zaradcze. Zwłaszcza, że w przypadkach trudno definitywnie ocenić co było pierwsze, przysłowiowe „Jako czy kura”. Czy częste infekcje spowodowały oddychanie torem ustnym, czy może właśnie taki sposób oddychania przyczynił się do czę-

”

Współczesne czasy są na szczęście sprzymierzeńcem rodzica. Powoli nie tylko logopedzi zwracają na to uwagę, ale również ortodonci, stomatolodzy i fizjoterapeuci.

stych infekcji, które z kolei przerodziły się w patologiczny sposób oddychania?

Współczesne czasy są na szczęście sprzymierzeńcem rodzica. Powoli nie tylko logopedzi zwracają na to uwagę, ale również ortodonci, stomatolodzy i fizjoterapeuci. Cieszy również fakt, że coraz lepiej zazębia się wzajemna współpraca pomiędzy tymi specjalistami, czego przykładem może być holistyczne podejście do pacjenta w naszym Centrum. Wszyscy bowiem zaczynamy zdawać sobie sprawę, jak potężną siłę wywiera oddychanie i język na rozwój człowieka.

Oczywiście istnieje wiele sposobów aby zapobiec lub przerwać lawinę niekorzystnych sytuacji. Jedną z nich, ale oczywiście nie jedyną, jest terapia za pomocą systemu MFS, do której gorąco zachęcam. Jednocześnie jest mi niezmiernie miło poinformować, że do tychczas jesteśmy jedynym na naszym terenie gabinetem, który uzyskał tytuł „Certyfikowany Gabinet Leczenia Zaburzeń Motorycznych Jamy Ustnej Systemem MFS”. Bardziej zainteresowanych tematem odsyłam do strony www.mfs-poland.com

Mgr IRENA MARSZALIK

Logopeda w Centrum Edukacji i Rozwoju eMKa w Kasince Małej

Informacja dla osób zaniepokojonych swoim pićciem

Sytuacja pandemii sprzyja zwiększonemu spożyciu alkoholu. Do sięgania po alkohol skłania przedłużająca się sytuacja wysokiego poziomu napięcia powodowanego lękiem o zdrowie i życie własne i swoich bliskich, niepokojem o pracę, zarobki a tym samym zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, izolacją, ograniczeniem wolności, kontaktów z ludźmi, niepokojem o przyszłość, zburzeniem trwałych schematów funkcjonowania, nawyków, rytuałów.

Zwiększone spożywanie alkoholu rodzi problemy zdrowotne i społeczne (obniżenie odporności organizmu, urazy fizyczne, obniżenie nastroju, zaburzenia adaptacyjne, przemoc, zachowania ryzykowne, również te, które sprzyjają zakażeniom, itp), które trudniej teraz rozwiązywać z racji ograniczenia dostępności pomocy medycznej i psychologicznej

Problemowe spożywanie alkoholu zwiastuje wiele możliwych do zaobserwowania sygnałów:

- Zwiększa się częstotliwość spożywania alkoholu.
- Wzrasta ilość alkoholu wypijanego jednorazowo oraz łącznie w ciągu tygodnia, miesiąca.
- Picie staje się lekarstwem na poprawę nastroju, na stres, smutek, samotność, lęk, złość.
- Coraz częściej spożywanie alkoholu kończy się upiciem, złym samopoczuciem, zatruciem.
- Używanie alkoholu staje się sposobem usuwania przykrych skutków poprzedniego picia (tzw. „klinowanie”).
- Pojawiają się „urwane filmy” – trudności w przypominaniu sobie, co się działo poprzedniego dnia w sytuacji picia, mimo że osoba będąca pod wpływem alkoholu była aktywna, to nie pamięta, co robiła, mówiła, co się z nią działo.
- Alkohol spożywany jest w nieodpowiednich sytuacjach: w czasie pracy czy nauki, opieki nad dziećmi, pomi-

mo chorób wykluczających spożywanie alkoholu, w okresie ciąży i karmienia piersią, itp.

- Pojawiają się negatywne konsekwencje nadużywania alkoholu (zdrowotne, społeczne, psychologiczne, finansowe), a mimo to picie jest kontynuowane.
- Otoczenie sygnalizuje zaniepokojenie pićciem i próbuje skłonić osobę pijącą do ograniczenia ilości i częstości spożywania alkoholu (najczęściej są to bliscy –rodzina, przyjaciele, którym zależy na osobie pijącej), a odpowie-

dział osoby pijącej jest minimalizowanie problemu (nic się nie dzieje), racjonalizowanie picia (przedstawianie licznych powodów nadużywania alkoholu), unikanie rozmów o picciu, obwinianie otoczenia, agresja.

Jeśli jesteś zaniepokojony/zaniepokojona swoim pićciem, możesz o tym porozmawiać:

- Zadzwoń do dowolnej poradni leczenia uzależnienia od alkoholu: spis telefonów poradni znajduje się na stronie internetowej www.parpa.pl/index.php/placowki-lecznictwa
- Skorzystaj z możliwości autodiagnozy oraz indywidualnej osobistej pracy nad ograniczeniem picia za pomocą platformy internetowej oraz aplikacji e-pop.pl
- Skontaktuj się telefonicznie z punktem informacyjno-konsultacyjnym działającym w gminie/mieście, dowiedz się czy możesz uzyskać tam wsparcie i w jakiej formie (spotkanie bezpośrednie, telefonicznie, online). **W Gminie Mszana Dolna taką informację uzyskać można dzwoniąc na numer: 18 33 19 810.**
- Skorzystaj z telefonicznej pomocy psychologicznej Fundacji Vis Salutis dla osób dotkniętych skutkami COVID-19 (tel. 888-960-980, 888-900-980 codziennie w godzinach 10:00-18:00)

Nastolatki, pandemia i używki

Czy moje dziecko radzi sobie ze stresem?

- ✗ Lęk, poirytowanie, zły nastrój, negatywne myślenie.
- ✗ Ból głowy i brzucha, zaburzenia jedzenia i snu.
- ✗ Sieganie po używki, spędzanie większości czasu w sieci.

Nie bagatelizuj tych sygnałów! Porozmawiaj i wspólnie zastanówcie się, jak rozwiązać problem. Zaproponuj wspólny relaks, zabawę. Jeśli sytuacja się nie zmienia – skorzystaj z pomocy!

☎ **801 140 068** – Pomarańczowa Linia. Infolinia wspierająca rodziców pijących dzieci, czynna od pon. do pt w godzinach 14:00–20:00. E-mail: pomoc@pomaranczowalinia.pl

☎ **800 080 222** – całodobowa, bezpłatna infolinia dla dzieci i młodzieży, rodziców oraz nauczycieli

🌐 www.liniaidzieciom.pl

Informacja dla osób będących w trakcie lub po leczeniu problemów alkoholowych

Pandemia powoduje przewlekły stres i wysoki poziom napięcia, może zatem podwyższać ryzyko nawrotu czynnego uzależnienia. Placówki leczenia uzależnienia prowadzą nadal terapię uzależnienia od alkoholu, choć musiały dostosować się do sytuacji epidemicznej, co oznacza zmianę formy kontaktu z pacjentami z bezpośredniego na telefoniczną lub online. Podobnie działają grupy samopomocowe i punkty konsultacyjne.

- Jeśli jesteś w trakcie leczenia uzależnienia w poradni terapii uzależnienia od alkoholu masz możliwość kontynuacji terapii. W czasie trwania pandemii zalecane są wizyty telefoniczne/online. Szczegółowe informacje o formie udzielania usług terapeutycznych w danej poradni uzyskasz kontaktując się telefonicznie z wybraną poradnią. Dane teled adresowe placówek leczenia uzależnień znajdziesz pod linkiem: parpa.pl/index.php/placowki-lecznictwa
- Jeśli nie korzystałeś jeszcze z usług terapeutycznych w poradni terapii uzależnienia od alkoholu, ale wpisany jesteś w kolejkę oczekujących i masz wyznaczony termin pierwszej wizyty, będziesz miał możliwość odbycia tej wizyty w poradni lub przez telefon/on-

line W czasie trwania pandemii zalecane są wizyty telefoniczne/online. Szczegółowe informacje o formie udzielania usług terapeutycznych w danej poradni uzyskasz kontaktując się telefonicznie z wybraną poradnią.

- Możesz skontaktować się z punktem informacyjno-konsultacyjnym działającym w gminie/mieście i dowiedzieć się czy możesz uzyskać tam wsparcie i o dostępną aktualnie formę wsparcia (spotkanie bezpośrednio, telefonicznie). **W Gminie Mszana Dolna taką informację uzyskać można dzwoniąc na numer: 18 33 19 810.**
- Możesz skorzystać z infolinii lub dyżuru online Anonimowych Alkoholików (tel. 801 033242, www.aa.org.pl/main/contact_aa1.php), możesz też dołączyć do mitingu AA on-line aa24.pl/pl/mityngi-on-line.
- Skorzystaj z telefonicznej pomocy psychologicznej Fundacji Vis Salutis dla osób dotkniętych skutkami COVID-19 (tel. 888-960-980, 888-900-980 codziennie w godzinach 10:00-18:00)
- Możesz również skorzystać z jednej z następujących internetowych możliwości wsparcia dla osób uzależnionych:
- Platforma internetowa oraz aplikacja: www.hh24.pl
- Platforma internetowa oraz aplikacja: www.nalogometr.pl

Informacja dla członków rodzin osób pijących problemowo

Sytuacja pandemii może zaostrzać i uwypuklać problem nadużywania alkoholu przez osoby bliskie. Mimo charakterystycznych dla aktualnej sytuacji epidemicznej ograniczeń bezpośrednich kontaktów z klientami instytucje świadczące pomoc rodzinie z problemem alkoholowym funkcjonują i można się do nich zwrócić z prośbą o rozmowę i poradę. Jeśli nie korzystałeś/nie korzystałaś jeszcze z usług poradni terapii uzależnienia od alkoholu z powodu picia bliskiej Ci osoby, zadzwoń do poradni w okolicy Twojego zamieszkania i dowiedz się o możliwość umówienia wizyty i jej formę. Dane teled adresowe placówek leczenia uzależnień znajdziesz pod linkiem: <http://parpa.pl/index.php/placowki-lecznictwa>

- Jeśli jesteś w trakcie terapii „współ-uzależnienia” w poradni terapii uzależnienia od alkoholu, będziesz miała/miał możliwość kontynuacji terapii. W czasie trwania pandemii zalecane są wizyty telefoniczne/online. Szczegółowe informacje o formie udzielania usług terapeutycznych w danej poradni uzyskasz kontaktując się telefonicznie z wybraną poradnią.
- Możesz skontaktować się z punktem informacyjno-konsultacyjnym działającym w gminie/mieście i dowiedzieć się czy możesz uzyskać tam wsparcie i o dostępną aktualnie formę wsparcia (spotkanie bezpośrednio, telefonicznie) **W Gminie Mszana Dolna taką informację uzyskać można dzwoniąc na numer: 18 33 19 810.**
- Możesz skorzystać z telefonicznej pomocy psychologicznej Fundacji Vis Salutis dla osób dotkniętych skutkami COVID-19 (tel. 888-960-980, 888-900-980 codziennie w godzinach 10:00-18:00)
- Skorzystaj z internetowej formy mitingu grupy samopomocowej Al-Anon al-anon.org.pl/mityngi-polskojezyczne-internetowe/
- Możesz skorzystać z internetowej możliwości wsparcia dla bliskich osób uzależnionych: www.hh24.pl

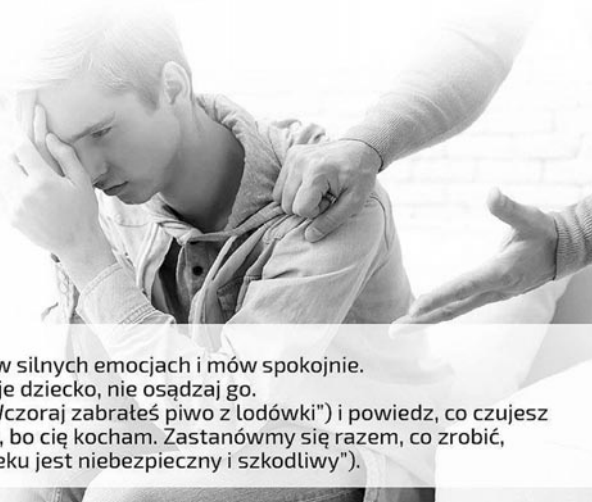
Źródło: www.parpa.pl

Uzupetniła ANNA PETRYCKA

Nastolatki, pandemia i używki

Jeśli Twoje dziecko sięga po alkohol, porozmawiaj z nim!

- ✓ Nie zaczynaj rozmowy w silnych emocjach i mów spokojnie.
- ✓ Spróbuj zrozumieć swoje dziecko, nie osądzaj go.
- ✓ Przedstaw fakty (np. „Wczoraj zabrateś piwo z lodówki”) i powiedz, co czujesz („Martwię się, że pijesz, bo cię kocham. Zastanówmy się razem, co zrobić, bo alkohol w Twoim wieku jest niebezpieczny i szkodliwy”).

Portrety mojego miejsca – Ziemia Zagórzeńska 2020

Stowarzyszenie Filmowe Wyspy Kultury w magiczny sposób przedstawiło Ziemię Zagórzeńską oraz mieszkańców tego regionu związanych ze swoją ojcowizną niewidzialnymi więzami.

– *Ideą filmu było pokazanie Miejsca z wielu perspektyw. To snująca się opowieść o Ziemi Zagórzeńskiej widzianej więc oczami ludzi gór; gospodarzy, pszczelarzy, hodowców gołębi, dla których przywiązanie do domu jest również istotą sportowej rywalizacji oraz artystów, ludzi sztuki, którzy poprzez swoją wrażliwość dostrzegają rzeczywistość wokół, elementy magiczne, nieodgadnione, pozostające w ukryciu, które często stanowią o wyjątkowości miejsca, w którym żyjemy – informują jego autorzy: Małgorzata Flig i Jacek Flig. Jest ogrom miejsc i ludzi, które uosabiają te naszą wizję, a które nie zostały pokazane w tym filmie. Ale zostaną pokazane w następnym i następnym...*

Film zrealizowany został w ramach projektu „Ja i moje miejsce – aktywizacja i integracja mieszkańców ziemi zagórzeńskiej” współfinansowanego przez EFRROW 2014-2020.

MAGDA POLAŃSKA

Wyspy Kultury
Stowarzyszenie Filmowe

Zapraszamy do obejrzenia tego szczególnego reportażu:

<https://www.youtube.com/watch?v=cswFViJqWV0&fbclid=IwAR3tqqk4tRwC6OS9wlvVO2gE8E7p8yCePO9c-jNHnueGBqerIk688gYgZX4>

Przerwa na czytanie książek

Spółeczność Szkoły Podstawowej nr 3 im. Jana Pawła II w Kasince Małej wzięła udział w ogólnopolskiej akcji bicia rekordu w liczbie osób czytających na przerwie pt. „Przerwa na czytanie”.

W biciu rekordu wzięli udział wszyscy uczniowie oraz nauczyciele obec-

ni 19 października b.r. w szkole (66 uczniów, 25 przedszkolaków). Uczestnicy akcji czytali książki podczas przerwy śniadaniowej w salach lekcyjnych, bibliotece oraz na placu zabaw. Przebieg akcji został uwieczniony na fotografiach.

Akcja czytelnicza zrealizowana została w Międzynarodowym Miesiącu Bibliotek Szkolnych, czyli w październiku.

Jej organizatorem jest Biblioteka Pedagogiczna Wojewódzkiego Ośrodka Metodycznego w Gorzowie Wielkopolskim. „Przerwa na czytanie” to pomysł na promocję czytelnictwa, pokazanie dzieciom, że czytanie jest ciekawe. Wydarzenie to miało na celu zachęcenie do sięgnięcia po książkę w każdej sytuacji.

MONIKA PIWKO-BIENIEK

„Szkola do hymnu” i „Szkola pamięta” – obchody Narodowego Święta Niepodległości w czasie pandemii

„Jeszcze Polska nie zginęła...” to słowa rozpoczynające hymn państwowy, którego treść każdy Polak powinien doskonale znać.

Wersy Mazurka Dąbrowskiego i dźwięki jego melodii wybrzmiały w Szkole Podstawowej Nr 3 w Kasince Małej podczas akcji „Szkola do Hymnu”, nad którą honorowy patronat objęło Ministerstwo Edukacji Narodowej. Dzięki zaangażowaniu nauczycielek: Honoraty Kalety i Agnieszki Bogacz

wychowankowie przedszkola z wielkim przeżyciem wyśpiewali 10.11.2020r. cały hymn o godz. 11.11. W ten sposób uczcili pamięć poległych w obronie naszej Ojczyzny.

W związku z tym, że pozostali uczniowie szkoły od dłuższego czasu przebywają na nauczaniu zdalnym, włączyli się w akcję „Szkola pamięta” w inny sposób. Wykonali tematyczne prezentacje multimedialne, zrobili ścienne gazetki nawiązujące do Narodowego Święta, nagrali piosenkę patriotyczną, przy szkolnym

pomniku niepodległościowym złożyli kwiaty i zapalili znicze (wszystkie działania wykonane przed obowiązkiem nauczania zdalnego).

Tymi skromnymi wydarzeniami chcieliśmy pokazać, że kochamy naszą Ojczyznę i czcimy tych, którzy oddali za nią życie – powiedziała do przedszkolaków Dyrektor Barbara Tokarz.

Przy okazji przypomniała wszystkim o wywieszeniu flagi państwowej w rodzinnych domach.

AGATA ZIĘBA

Święto Szkoły im. Jana Pawła II

Co roku, 16 października, społeczność Szkoły Podstawowej nr 3 w Kasince Małej dumnie obchodzi swoje święto, w którym czci pamięć Patrona – św. Jana Pawła II oraz przyjmuje pierwszoklasistów w poczet pełnoprawnych uczniów tej placówki. Obchodom Święta Szkoły towarzyszy uroczysta akademія, życzenia, programy artystyczne, liczne grono gości...

W tym roku, przestrzegając zaleceń związanych z przeciwdziałaniem pandemii koronawirusa, szkoła musiała nieco zmienić zwyczaje i plany.

Pierwsza część uroczystości rozpoczęła się Mszą świętą odprawioną przez zaproszonych Księży: Proboszcza Parafii – Ks. Prałata Tadeusza Dziedzica, Ks. Kanonika Jana Zajęca oraz Ks. Dominika Popielarczyka. Ksiądz Proboszcz w homilii podkreślił, że w tym dniu mamy okazję do zastanowienia się, co możemy zrobić, aby naukę Papieża

wprowadzić w życie – w naszej rodzinie, w szkole. Przypomniął chwile wyboru Karola Wojtyły na Stolicę Piotrową oraz wezwanie Papieża: „Otwórzcie na oścież drzwi Chrystusowi”. Oprawę liturgiczną Mszy przygotowała młodzież placówki pod kierunkiem Honoraty Kalety. Nabożeństwo z okazji Święta Szkoły było także okazją do złożenia Ks. Proboszczowi życzeń imieninowych. Przedstawiciele uczniów, nauczycieli oraz rodziców wręczyli Księdzu kwiaty i upominki; dołączyli powinszowania: zdrowia, błogosławieństwa Bożego oraz wielu łask potrzebnych w pełnieniu posługi kapłańskiej. Gratulowali również Solenizantowi mianowania na dziekana dekanatu Mszana Dolna.

Wychowankowie świętującej szkoły zaprezentowali wzruszający program artystyczny opracowany przez Annę Kawulę, poświęcony świętemu Janowi Pawłowi II. Poprzez wiersze, piosenki i prezentację multimedialną przypo-

mnieli zebranych postać Papieża oraz jego nauczanie.

Dyrektor, Barbara Tokarz, zaprosiła do szkoły pierwszoklasistów. Tam zostali pasowani na uczniów placówki. Dzieci przedstawiły wspaniały program artystyczny, przygotowany pod kierunkiem wychowawczynie, Barbary Łojas, w którym wzorowo zaprezentowały swoje umiejętności recytatorskie, wokalne i taneczne. Najważniejszym momentem uroczystości było złożenie przez dzieci uroczystego ślubowania na sztandar Szkoły oraz pasowanie, którego dokonała Dyrektor oraz Księża: Tadeusz i Jan. Na pamiątkę tego ważnego wydarzenia uczniowie otrzymali dyplomy, tarcze szkolne, flagi w barwach narodowych oraz upominki ufundowane przez Wójta Gminy Mszana Dolna – Bolesława Żabę. Pierwszaki otrzymały też słodką niespodziankę, a goście zostali zaproszeni na obiad przygotowany przez Radę Rodziców.

– *Święto Szkoły jest okazją do wspomnień, które na długo pozostają w pamięci, a dźwięk szkolnego dzwonka przywołuje je ponownie* – podsumowała organizatorzy uroczystości. Życzymy całej społeczności szkoły satysfakcji z codziennej nauki i pracy oraz zdrowia i wytrwałości w tym trudnym czasie.

DOROTA BOROWIEC

Zagórzanie modlili się za Konrada

Wspaniały prezent ufundowali ś. p. Konradowi Nawarze jego przyjaciele. Podczas Zagórzańskiej Mszy św. członkowie zespołu regionalnego Olszowianie, który kiedyś tworzył również Konrad, modlili się o spokój jego duszy. Intencję ofiarowali z okazji rocznicy urodzin olszowianina.

Tę szczególną Eucharystię ozdobili piękną oprawą muzyczną, w której nie zabrakło również regionalnego brzmienia. Celebryujący Zagórzańską Mszę św. lubomierski proboszcz, O. Marek Kustron, w wygłoszonej homilii nawiązał do krótkiego życia Zagórzanina, który za sprawą swojej walki z chorobą, zawałdnął sercami wielu osób na całym świecie i dał przykład podążania drogą do świętości. Kaznodzieja przypomniał

również postać św. Mikołaja, którego w tym dniu wspominamy.

Zagórzańskie Msze św. sprawowane są w każdą pierwszą niedzielę miesiąca o godz. 14.00 – od maja do października w zabytkowym kościele p. w. św. Marii Magdaleny w Kasinie Wielkiej, a od listopada do kwietnia w świątyni p. w. św. Józefa Oblubieńca NMP w Lubomierzu. Eucharystia sprawowana w Lubomierzu jest również transmitowana za pośrednictwem strony parafialnej.

Kolejna z zagórzańskich Mszy św. odprowadzona zostanie 3 stycznia 2021 r. w Lubomierzu. Serdecznie zapraszamy!

MAGDA POLAŃSKA
fot. Danuta Waclawik

Śp. Konrad Nawara – utalentowany muzycznie mieszkaniec Olszówki

zmarł 16 sierpnia 2019 r. w wieku 23 lat wskutek powikłań po długotrwałym leczeniu onkologicznym. Dzięki inicjatywie grupy przyjaciół Konrada została uruchomiona akcja charytatywna mająca na celu zgromadzenie środków na jego zagraniczne leczenie. Akcja ta okazała się lawiną dobroci, szczodrości i solidarności. W szybkim tempie osiągnięto cel zbiórki – zgromadzono kwotę umożliwiającą podjęcie nowatorskiej terapii, którą Konrad otrzymał w izraelskim szpitalu. Nie było grupy społecznej i organizacji, która nie włączyłaby się w pomoc dla chorego studenta Politechniki Krakowskiej. W lokalnej społeczności obudziła się potrzeba wspólnego działania, nawiązano wiele relacji, ludzie stali się sobie bliżsi, doświadczyli prawdziwej jedności, porzu-

Konrad Nawara zdjęcie pochodzi z jego profilu w aplikacji FACEBOOK

cili wzajemne animozje – mówiło się o „społecznym efekcie Konrada”. To było bardzo pozytywne i budujące doświadczenie. Przejaw normalności w szalonych czasach, to była szansa, aby dać świadectwo człowieczeństwa i chrześcijańskie „sprawdzam”.

W swoim liście dziękczynnym do wszystkich ludzi zaangażowanych w pomoc rodzice Konrada napisali:

Swoją radość z każdej poprawy, najmniejszego nawet postępu w leczeniu dzielił z wszystkimi przekazując te dobre informacje za pośrednictwem me-

diów społecznościowych. Ból, niewyobrażalne cierpienie i niepowodzenia w podejmowanych próbach leczenia znosił w samotności. Sam ciężko chory, zarażał optymizmem innych, mobilizował do podjęcia swojej walki o zdrowie tych, których spotkał na szpitalnych łóżkach, angażował się w pomoc potrzebującym i zachęcał innych do okazania wsparcia. Ani przez moment nie zapomniał o tych, od których otrzymał pomoc. Pozostawił po sobie niezapisany testament, który wypełnić mają ludzie dotknięci chorobami. Chciał, aby nikt nigdy nie zaważał się walczyć o siebie; żeby chorzy się nie poddawali i odważnie podejmowali nowatorskie terapie, aby wykorzystali każdą szansę na powrót do zdrowia. Pokazał wszystkim, że jeśli się czegoś naprawdę pragnie, tak z całego serca, to jest możliwe do osiągnięcia; dla Boga bowiem nie ma rzeczy niemożliwych.

Od śmierci Konrada pomaganie potrzebującym, zwłaszcza chorym i niepełnosprawnym dzieciom stało się codziennością. Każdy u nas ma szansę. Zawalczymy o każdego!

ANNA PETRYCKA

Z małej Kasiny do wielkiej Ameryki. Polska narciarka łączy dwa życia

– Dostałam wiadomość na Instagramie. Trenerka z Colorado spytała, czy nie chcę przyjechać tam na studia. Pomyślałam: okej, jadę – opowiada Weronika Kaleta, reprezentantka Polski w biegach narciarskich. Chociaż w Polsce miała za szefową samą Justynę Kowalczyk, wybrała przygodę, język i rozwój za oceanem. A PZN wyraził na to zgodę.

Weronika Kaleta była jedną z trzech reprezentantek Polski, które od piątku do niedzieli zainaugurowały sezon Pucharu Świata 2020/21 w biegach narciarskich. 21-latką, jak reszta sztabu, przebywa w Ruce na północy Finlandii. Wcześniej była też na obozie w Muonio, ale żeby to wszystko dograć, musiała jakoś dostać się do Europy.

W dobie pandemii i pozamykanych granic same loty zajęły jej 20 godzin, z czterema przesiadkami.

Doradcy, korepetycje, zaproszenie przez Instagram

Bo Weronika, chociaż w kadrze narodowej jest nadal, to już nie na co dzień. Trudno byłoby jej przychodzić na treningi, skoro pod koniec sierpnia przeprowadziła się do Colorado. W linii prostej to 8,7 tysiąca kilometrów od Podhala. Krajanka Justyny Kowalczyk (obie pochodzą z Kasiny Wielkiej) zostanie matematyczką. Za cztery lata wróci z wartościowym papierem z ame-

”

Weronika Kaleta była jedną z trzech reprezentantek Polski, które od piątku do niedzieli zainaugurowały sezon Pucharu Świata 2020/21 w biegach narciarskich.

rykańskiej uczelni, z językiem, znajomościami i z otwartymi horyzontami.

– Nigdy bym nie przypuszczała, że coś takiego jest możliwe. A jednak świat stoi przed nami otworem, tylko musimy chcieć po to sięgać. To nie był żaden mój pomysł. Dostałam wiadomość na Instagramie. Napisała trenerka z University of Colorado Buffs, która dostała taką samą szansę w jej młodości. Zaczęłyśmy korespondować, wszystko mi wytłuma-

czyła. Powiedziała w końcu, że mają teraz dwa pełne stypendia na ten rok i szukają studentów międzynarodowych. Powiedziałam: jadę – opowiada Kaleta, półfinalistka sprintu na ostatnich MŚ do 23 lat w Oberwiesenthal.

Żeby sen się spełnił, najpierw trzeba było zdać testy językowe. I brać dodatkowe lekcje, nawet sześć w tygodniu. Do tego wypełnić masę dokumentów, jeszcze o coś dopytać, jeszcze się trochę postresować. Ale warto było. Na miejscu wszystko nowe, włącznie ze znajomymi. Wynajęła mieszkanie z Niemką, też biegaczką i jeszcze jedną Szwedką, która specjalizuje się w zjazdach. Jak długo z nimi zostanie, nie wiadomo, ale propozycja nauki w USA ma obowiązywać przez cztery lata.

– Chcę skończyć tamtą uczelnię. Za niecałe dwa tygodnie kończę pierwszy semestr, a od przyszłego prawdopodobnie zacznę studiować matematykę, bo zdałam testy poziomujące. Ta zawsze przychodziła mi łatwo i dobrze się w niej czuję, zresztą dla zagranicznych studentów są tam doradcy, którzy pomagają ukierunkować zainteresowania, super sprawą są też korepetytorzy. A gdybym nawet zechciała coś zmienić, to ostateczną decyzję o kierunku mogę podjąć nawet po czwartym semestrze – odsłania kulisy takich wyjazdów biegaczka.

PZN wyraził zgodę. Było na co: baza jak marzenie, treningi na 1700 m. n.p.m.

– Weronika w sumie zrobiła z nami trzy obozy: dwa w Zakopanem i jeden na śniegu na Dachsteinie. Potem poleciała i wróciła dopiero na dwa tygodnie przed startem PŚ w Finlandii. Zostanie z nami do końca roku,

na pewno do początku Tour de Ski. Jeśli oczywiście będzie mogła tam wrócić, bo przepisy „covidowe” mogą utrudnić jej powrót. Gdyby tak się stało, będzie w Europie dłużej, i dłużej postartuje – planuje Martin Bajcicak, nowy trener kadry narodowej.

– Tam naprawdę jest świetnie, warunki treningowe są super. W kadrze nie ma nic więcej, czego by tam nie było. To miejsce, gdzie można zrobić bardzo dobre, długie treningi w górach, jak i na nartorolkach. Są kapitalne trasy biegowe, a siłownia jest rewelacyjnie wyposażona. Myślę, że najlepiej z tych, na jakich dotąd byłam w życiu. No i wysokość nad poziomem morza, na której żyjemy... 1700 metrów. To ma znaczenie – opowiada Weronika.

„Nie chcę potem żałować, że nie spróbowałam, mimo że miałam taką okazję”

Spytaliśmy Bajcicaka, czy nie boi się, że Kaleta po wylocie do USA gdzieś przypadnie. A byłoby szkoda, bo to duży talent.

– Nie boję – mówi stanowczo trener. – Ma tam swój zespół, trenera, myślę, że to dla niej ciekawe rozwiązanie. Przez cały czas byliśmy w stałym kontakcie i sądzę, że to się nie zmieni – mówi Słowak, który wiosną zmienił na stanowisku Aleksandra Wierietielnego.

Kaleta też się nie boi,

– Wiedziałam, że taki wyjazd wiąże się z jakimiś stratami. Wiedziałam, że jak wyjadę, to mogę już nie być w kadrze, ale jak na razie jestem. Trenerzy i prezes zgodzili się na takie rozwiązanie, za co jestem im bardzo wdzięczna. Nie przekreślili mnie. Ciekawe tylko, co będzie dalej? Teraz przez COVID-19 starty w USA zostały odwołane i mogą być na dłużej w Europie. Ale cóż, zwykle wybory wiążą się z plusami i minusami. Nie chciałam jednak potem żałować, że nie spróbowałam. Kariera sportowa kiedyś się skończy, a certyfikat z uczelni w USA zostanie na całe życie. Studia w Polsce – zapewnia Kaleta – też zresztą skończę.

MICHAŁ CHMIELEWSKI

Źródło: Przegląd Sportowy

Foto: Vianney THIBAUT/NORDPOLE / newspix.pl (źródło: www.sport.onet.pl)

Mateusz Szczęsnowski najlepszym zawodnikiem turnieju!

3 września 2020 r., w Jarocinie, rozegrano Mistrzostwa Polski Seniorów w Taekwondo Olimpijskim.

Mocno zaznaczyli w nich swój udział Zagórzanie. Złoty medal oraz tytuł najlepszego zawodnika turnieju wywalczył Mateusz Szczęsnowski. Ze srebrem z zawodów powrócił Maksymilian Śmieszek; brązowy medal zdobyła Małgorzata Gal. Na V miejscu uplasowała się najmłodsza seniorka klubu UKS KORYO Mszana Dolna, Karolina Szczęsnowska.

– Wszystkim reprezentantom klubu serdecznie gratulujemy – podkreśla trener mszańskich taekwondzistów. –

Szczególnie mocno trzymamy kciuki za Mateusza Szczęsnowskiego, który znalazł się w gronie reprezentantów walczących o miejsce w składzie na kwalifikacje olimpijskie do Tokio 2020 (rozgrywanych 30 stycznia 2012r. w Sofii).

ZBIGNIEW KARPIERZ

Nartorolkowe sukcesy zawodników LKS Witów ski Mszana Górna

W tym roku zawodnicy LKS „Witów ski” Mszana Górna częściej niż w poprzednich latach startują na nartorolkach. Przyczyną jest odwołanie innych zawodów, w tym biegów przetających i ulicznych.

W dniach 12-13 września rozegrano w Zakopanem Mistrzostwa Polski na nartorolkach składające się z 3 konkurencji – prolog, bieg dystansowy stylem klasycznym i bieg pościgowy techniką łyżwową.

Wśród junierek 2 miejsce zajęła Klaudia Kaleta z Kasiny Wielkiej (LKS Markam Wiśniowa), a trzecia była Ewelina Kołodziej z Łętowego (LKS Witów ski Mszana Górna). W klasyfikacji open zajęły odpowiednio 4 i 7 miejsce.

Wśród zawodniczek do 15 lat bardzo dobrze pobięły debiutujące w zawodach na nartorolkach Oliwia Dawiec (Mszana Górna), Zuzanna Nowak i Martyna Kuczaj (Łętowe) – zajęły 12, 16 i 21 miejsce. Martyna była najmłodszą wśród startujących.

Tydzień wcześniej zawodnicy LKS „Witów ski” startowali na nartorolkach w Jeleniej Górze – Sobieszowie. W biegu techniką klasyczną 2 miejsce zajął Bogusław Gracz, trze-

cie – Aleksandra Kołodziej (Łętowe) i ósme – Jan Kopyciński (Mszana Dolna).

Bogusław Gracz, aktualny Mistrz Świata weteranów w biegach narciarskich, lat 43, wciąż udanie rywalizuje ze znacznie młodszymi nadziejami polskiego narciarstwa.

W drugim dniu, w biegu techniką łyżwową, o zwycięstwo do ostatnich metrów walczyła Ola Kołodziej, ostatecznie zajmując drugie miejsce, za reprezentantką gospodarzy. Bogusław Gracz tym razem był czwarty. Wśród junierek młodszych 18 miejsce zajęła Patrycja Smoter (Łętowe).

Dla Oli i Patrycji były to pierwsze starty w nowej kategorii wiekowej.

Po raz pierwszy na nartorolkach wystartowały Oliwia Dawiec (13 miejsce wśród młodziczek), Zuzanna Nowak i Martyna Kuczaj (7 i 8 miejsca w grupie do lat trzynastu).

I jeszcze zwycięstwo z dnia 5 września w biegu ze Słopnic do Zalesia (, 7km pod górę. Klasyfikację do lat 18 wygrała nasza zawodniczka Wioleta Opyd, pokonując wyżej notowane rywalki z Wiśniowej.

Przed zawodnikami LKS Witów ski jeszcze kilka startów.

KRZYSZTOF JAROSZ

20-lecie klubu LKS „Witów” i „Witów ski” Mszana Górna

Ludowy Klub Sportowy „Witów ski” świętował 20-lecie swojego istnienia, licząc w tym lata sekcji narciarskiej „Witów” Mszana Górna. Powstanie LKS „Witów ski” w 2014r. odbyło się za porozumieniem stron, w zgodzie z Zarząd LKS „Witów”. Do nowego klubu przeszli wszyscy zawodnicy i trenerzy, powołano nowy zarząd.

Pomysłodawcą i organizatorem imprez związanych z 20-leciem klubu było Starostwo Powiatowe w Limanowej.

Na parking w Kasince Małej (w otwartej przestrzeni – bo epidemia) doszło do spotkania osób tworzących przez ostatnie dwie dekady LKS Witów – w większości byłych zawodniczek i zawodników uprawiających biegi narciarskie, startujących 20 lat temu i wcześniej oraz w następnych latach. Było wielu mistrzów i medalistów zawodów krajowych, uczestniczki Igrzysk Olimpijskich, Mistrzostw Świata Seniorów i Juniorów. Byli też aktualnie trenujący

zawodnicy, którzy pomimo niesprzyjającej pogody wystartowali w biegach na nartorolkach. Przede wszystkim mogli poznać i podziwiać swoich poprzedników, którzy – jak wyliczono – zdobyli 78 medali Mistrzostw Polski w różnych kategoriach wiekowych. Medale te zdobywało w sumie 40 osób. W spotkaniu uczestniczył Wójt Gminy Mszana Dolna Bolesław Żaba, w przeszłości zasłużony prezes Klubu Sportowego Maraton Mszana Dolna. KS Maraton odnosił jeszcze większe sukcesy. Jego tradycje stara się kontynuować obecnie LKS „Witów ski” Mszana Górna. Starsi zawodnicy nie kryli radości i wzruszenia z możliwości spotkania się po latach, niektórzy przyjechali z odległych miejscowości w kraju, a nawet z zagranicy. Nie wszyscy zaproszeni goście mogli przybyć – przeszkodą była panująca pandemia.

Drugą częścią okolicznościowych obchodów była sztafeta „20 kilometrów na dwudziestolecie” (bieg przełajowy). Biegano na boisku „Orlik” w Mszanie

Górnej. Znów przybyło ok. 50 osób, w tym zawodnicy obecni i trochę starsi, rodzice oraz Zarząd LKS „Witów” z długoletnim prezesem Stanisławem Białoniem na czele. Zawodnicy podzielili na 4 zespoły, w padającym deszczu, pokonali 20 kilometrów biegnąc wokół boiska. W każdym zespole znajdowali się starsi i najmłodsi. Na koniec wręczono nagrody ufundowane przez Starostwo Powiatowe w Limanowej.

Dziękujemy wszystkim, którzy przyczynili się do powstania sekcji narciarskiej w 2000r. zawodnikom, zarówno tym najlepszym, jak też tym, którzy cieszyli się każdym treningiem, startem i przyjaźnią panującą w grupie – wyrazy wdzięczności przekazuje Zarząd LKS Witów Mszana Górna. Dziękujemy tym, którzy umożliwiali nam działanie w ciągu tych 20 lat – wspierały nas samorządy, organizacje sportowe, dyrektorzy szkół, rodzice. Do zobaczenia – mamy nadzieję – za kolejnych 10 lat!

KRZYSZTOF JAROSZ

Noworoczna Zagórzańska Msza Św. w Lubomierzu

3 stycznia 2021 r., o godz. 14.00, w zabytkowym kościele p. w. Św. Józefa Oblubieńca NMP w Lubomierzu, odprawiona zostanie Zagórzańska Msza Św.

Zagórzańska Msza Św.

Oprawę muzyczną Eucharystii zapewni rodzinna kapela Kościelniaków z Olszówki (Stowarzyszenie Miłośników Kultury Góralskiej „Pod Cyrlom”) wraz z Kołem Gospodyń Wiejskich w Olszówce.

15 minut przed rozpoczęciem Mszy św. wspólnie pośpiewamy kolędy i pastorałki. Zapraszamy do wspólnego kołędowania przy żłóbku.

Apelujemy do wszystkich uczestników Mszy św. o zachowanie dystansu społecznego oraz zakrycie ust i nosa, również na zewnątrz kościoła. Przypominamy też, że w świątyni może przebywać ograniczona ilość osób.

Zachęcamy wszystkich Zagórczan do ubrania się w zagórzański strój regionalny i zaprezentowania się w nim podczas wydarzenia. Będzie to forma popularyzacji naszej kultury i tradycji.

Tych, którzy nie dotrą do Lubomierza na tę szczególną Eucharystię, zapraszamy do włączenia się w nią za pośrednictwem Internetu. Transmisja Zagórzańskiej Mszy św. prowadzona będzie na stronie internetowej parafii: <https://lubomierz.franciszkanie.pl/kamera/>

Zagórzańskie Msze św. są odprawiane cyklicznie, w każdą pierwszą niedzielę miesiąca o godz. 14.00 – w okresie od maja do października w zabytkowym kościele w Kasinie Wielkiej, a od listopada do kwietnia w kościele parafialnym w Lubomierzu.

Zapraszamy do licznego udziału w tych Mszach św. wszystkich Zagórczan, gości i turystów odwiedzających Zagórzańskie Dziedziny!

MAGDA POLAŃSKA

3 STYCZNIA 2021 R.
GODZ. 14.00
KOŚCIÓŁ PARAFIALNY
W LUBOMIERZU